

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин і права

Кафедра германської філології та перекладознавства

ДИПЛОМНА РОБОТА

магістр

Освітній рівень

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Шифр і назва галузі знань

Спеціальність 035 Філологія

Шифр і назва спеціальності

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),

перша – англійська

на тему: **Сленг як об'єкт лінгвістичного та перекладацького дослідження (на матеріалі англомовних фільмів)**

Шифр 17041

номер залікової книги

Виконала:

студентка 2 курсу, група ФПАм-21-1

Підпис

В. О. Єрменчук

Ініціали, прізвище

Керівник: к. пед. н., доцент

Вчене звання, науковий ступінь

Підпис

О. В. Сергєєва

Ініціали, прізвище

Нормоконтроль: к. пед. н., доцент

Вчене звання, науковий ступінь

Підпис

О. О. Мацюк

Ініціали, прізвище

До захисту допускаю:

Зав. кафедри проф. Бойко Ю. П.

«_____» _____ 2022 р.

Анотація

Використання специфічного лексику є важливим при передачі почуттів та емоцій, особливо серед молоді, яка бере безпосередню участь у формуванні розмовного стилю мовлення. Одним з видів такої лексики є сленг. Сьогодні сленг можна вважати невід'ємною частиною у соціокультурній сфері, а також віднести до найбільш актуальних та цікавих об'єктів для дослідження у сфері лексикології та стилістики.

Об'єктом дослідження роботи є структурно – семантичні та прагматичні особливості сленгу, що використовується у сфері англомовного кіно.

Предметом дослідження є особливості передачі англомовного сленгу українською мовою.

Метою дослідження є встановлення особливостей передачі англомовного сленгу українською мовою, на матеріалі англомовних фільмів та серіалів.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- 1) розкрити сучасні проблеми вивчення сленгу;
- 2) описати існуючі класифікації сленгізмів;
- 3) проаналізувати способи творення сленгу;
- 4) визначити провідні способи передачі англійського сленгу українською мовою;
- 5) встановити адекватні шляхи перекладу сленгу в англомовному кіно;
- 6) виявити складнощі при перекладі сленгізмів українською мовою та способи їх подолання.

У відповідності до поставлених мети та конкретних завдань дослідження, визначено **структуру роботи**. Вона складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаної літератури.

Описано семантичну класифікацію сленгізмів: існуюче слово, яке набуло нового значення; творення нового слова; скорочення \ аббревіації; розділові знаки, великі літери та інші символи; звуконаслідувальні або стилізовані варіанти написання; прямі запити; «мова еліти»; флейм (війна слів). Проаналізовано

основні способи творення сленгу, а саме скорочення, заміна значення, морфологічний словотвір та словоскладання.

Розглянуто основні способи передачі англійської сленгової лексики українською мовою. Визначено, що найбільш використовуваними способами є еквівалентний та варіантний відповідники, функціональний аналог, описовий метод, метод цілісного перетворення та антонімічний переклад.

Виявлено основні труднощі з якими стикається перекладач при перекладі соціально зниженої лексики: не вчасна кодифікація та фіксація у сучасних друкованих та онлайн словниках цих термінів та понять, або й взагалі їхня відсутність; проблема неоднозначності перекладу у зв'язку із вульгаризацією, експресивністю та метафоричністю елементів зниженої лексики, а також з проблемою пошуку та підбору відповідника в мові перекладу.

Summary

The use of a specific lexicon is important when conveying feelings and emotions, especially among young people, who take a direct part in the formation of a conversational style of speech. One of the types of such vocabulary is slang. Today's slang can be considered an integral part of the socio-cultural sphere, as well as one of the most relevant and interesting objects for research in the field of lexicology and stylistics.

The **object** of the research is the structural-semantic and pragmatic features of slang used in the field of English-language cinema.

The **subject** of the research is the peculiarities of the transmission of English slang in the Ukrainian language.

The **aim** of the research is to establish the peculiarities of the transmission of English-language slang in the Ukrainian language, on the material of English-language films and TV series.

Achieving the set aim involves solving the following **objectives**:

- 1) to reveal the current problems of studying slang;
- 2) to describe existing classifications of slang;
- 3) to analyze ways of creating slang;
- 4) to determine the leading ways of transmitting English slang in the Ukrainian language;
- 5) to establish adequate ways of translating slang in English-language cinema;
- 6) to identify difficulties in translating slang into Ukrainian and ways to overcome them.

In accordance with the set goals and specific objectives of the research, the structure of the paper has been defined. It consists of an introduction, two chapters, conclusions and a list of references.

The semantic classification of slang has been described: an existing word that has acquired a new meaning; creating a new word; reductions \ abbreviations; punctuation marks, capital letters and other symbols; onomatopoeic or stylized writing options; direct requests; "the language of the elite"; flame (war of words). The main ways of

creating slang are analyzed, namely reduction, substitution of meaning, morphological word formation and word composition.

The main ways of transmitting English slang vocabulary in the Ukrainian language have been considered. It was determined that the most used methods are equivalent, functional analogue, descriptive method, method of integral transformation and antonymic translation.

The main difficulties encountered by the translator when translating socially debased vocabulary are revealed: untimely codification and fixation of these terms and concepts in modern printed and online dictionaries, or their absence at all; the problem of the ambiguity of the translation in connection with the vulgarization, expressiveness and metaphoricality of the elements of the reduced vocabulary, as well as with the problem of finding and selecting the equivalent in the language of translation

ЗМІСТ

ВСТУП	11
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТЛУМАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «СЛЕНГ»	16
1.1. Дослідження поняття «сленг» у лінгвістиці.....	16
1.2. Семантична класифікація сленгізмів	26
1.3. Основні способи творення сленгу.....	30
Висновки до Розділу 1.....	35
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ СЛЕНГІЗМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	37
2.1. Домінуючі способи перекладу сленгу.....	37
2.2. Особливості перекладу сленгу з англійської на українську мову на матеріалі серіалу «Кістки»	48
2.3. Окремі складнощі при перекладі сленгізмів.....	56
Висновки до Розділу 2.....	60
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	61
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	64

ВСТУП

Використання специфічного лексикону є важливим при передачі почуттів та емоцій, особливо серед молоді, яка бере безпосередню участь у формуванні розмовного стилю мовлення. Одним з видів такої лексики є сленг. Сьогодні сленг можна вважати невід'ємною частиною у соціокультурній сфері, а також віднести до найбільш актуальних та цікавих об'єктів для дослідження у сфері лексикології та стилістики.

В умовах розширення міжнародних контактів постійно зростає важливість вивчення сленгу та способів його перекладу, так як цей пласт лексики допомагає краще зрозуміти національно - специфічні особливості менталітету іншої культури. На сьогоднішній день сленгу, як перекладознавчій проблемі, приділяється недостатньо уваги. Особливості відтворення сленгу потребують подальших лінгвістичних досліджень, адже він широко використовується у всіх засобах масової інформації та кіноіндустрії. Результатом же незнання сленгу можуть бути комунікативні невдачі, мовні помилки, інше сприйняття тексту при здійсненні акту міжкультурного обміну. Незважаючи на важливість і широке використання сленгу в кіно, це питання є маловивченим як у вітчизняній, так і в зарубіжній науці. Окремо ця сфера часто стає предметом вивчення багатьох дослідників, однак перекладу сленгу в кіно, як і кіноперекладу в цілому, присвячено досить обмежена кількість робіт. Таким чином, **актуальність** цієї роботи полягає в недостатній розробці питань кіноперекладу в цілому та сленгу зокрема.

Сленг, як лінгвістичний аспект, досліджували такі науковці як У. Потятиник, О. Селіванова, Л. Ставицька, В. Хомяков, та інші. Крім того, зазначена проблема активно розроблялася і розробляється зарубіжними дослідниками, наприклад: Е. Партріджем, Р. Спірсом та іншими. Окремі питання аудіовізуального перекладу знайшли відображення у працях М. Маковського, У. Онушканича та інших. Однак постійний розвиток мовної системи і сучасних технологій відкриває нові можливості для досліджень обраної теми.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Магістерська робота пов'язана з проблематикою наукової теми кафедри германської філології та перекладознавства «Проблеми лексико-граматичної семантики, прагматики та стилістики в когнітивно-дискурсивній парадигмі».

Об'єктом дослідження роботи є структурно – семантичні та прагматичні особливості сленгу, що використовується у сфері англомовного кіно.

Предметом дослідження є особливості передачі англомовного сленгу українською мовою.

Метою дослідження є встановлення особливостей передачі англомовного сленгу українською мовою, на матеріалі англомовних фільмів та серіалів.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- 1) розкрити сучасні проблеми вивчення сленгу;
- 2) описати існуючі класифікації сленгізмів;
- 3) проаналізувати способи творення сленгу;
- 4) визначити провідні способи передачі англійського сленгу українською мовою;
- 5) встановити адекватні шляхи перекладу сленгу в англомовному кіно;
- 6) виявити складнощі при перекладі сленгізмів українською мовою та способи їх подолання.

Матеріалом дослідження слугували сценарії та субтитри епізодів серіалу «Кістки», з яких методом суцільної вибірки були дібрані сленгізми.

Для вирішення поставлених завдань були використані загальнонаукові **методи** – спостереження, аналіз, порівняння, метод порівняльного аналізу лексичних засобів в англійській та українській мовах, а також часткові лінгвістичні методи компонентного, контекстуального та семантичного аналізу.

Положення, що виносяться на захист:

1. Сленг сприяє динамічному розвитку мови та її збагаченню новими лексичними одиницями, розширює межі словотворення, та демонструє розвиток суспільства з плином часу. Сленг – це досить розповсюджений, стилістично

маркований та відносно не стійкий прошарок мови, який відзначається своєю експресивністю та досить високим рівнем емоційної забарвленості.

2. Розглянуто основні наукові підходи щодо семантичної класифікації сленгізмів. Тенденція до безперервного оновлення є однією з найхарактерніших ознак стилістично знижених лексичних одиниць. Слова однієї групи легко переходять в іншу, оскільки їх належність до певної групи умовна. Таким чином можна виділити два типи сленгу: загальний та спеціальний.

3. Проаналізовано основні способи творення сленгізмів. Виявлено, що сучасні науковці виділяють такі способи як: скорочення, заміна значення, морфологічний словотвір та словоскладання. Лінгвісти виділяють такі типи сленгу: існуюче слово, яке набуло нового значення; творення нового слова; скорочення \ аббревіації; розділові знаки, великі літери та інші символи; звуконаслідувальні або стилізовані варіанти написання; прямі запити; «мова еліти»; флейм (війна слів).

4. Визначено, що при перекладі сленгу необхідно дотримуватися двох основних напрямків: пошук відповідника з приблизно однаковою експресивною здатністю, або вибір відповідника з найбільш близьким емоційним забарвленням з розмовного шару мови. При цьому велику роль відіграють «фонові знання» про сленг, тобто інформація про обставини, в яких використовується відповідна сленгова одиниця. Таким чином, одними із найпоширеніших та найвдаліших способів перекладу сленгу є еквівалентний та варіантний відповідники, контекстуальна заміна, функціональний аналог, генералізація, конверсія, описовий метод, метод цілісного перетворення та антонімічний переклад.

5. Перекладаючи вибірку сленгізмів із телевізійного серіалу «Кістки», ми встановили, що найкращим способом перекладу є аналог. Адже він найкраще передає зміст, значення та контекст при перекладі сленгу. Проте, перед перекладачем постає проблема правильного підбору аналогу. Тоді потрібно звертати увагу на загальну ситуацію та її контекст. Якщо ж відповідного аналогу не існує в мові перекладу, то перекладачу потрібно вдаватися до синонімічних заміन та інших перекладацьких трансформацій.

6. Виявлено складнощі при перекладі сленгізмів українською мовою та способи їх подолання. Беручи до уваги те, що під час дубляжу необхідна певна ступінь синхронності, збіг руху губ акторів і перекладених реплік, перекладач змушений скорочувати вихідний текст, трансформуючи його так, щоб кінцевий варіант збігався з відеорядом. Для цього перекладач найчастіше використовує граматичну трансформацію вилучення лексичних одиниць, адже у більшості випадків репліки мови оригіналу будуть довшими за репліки мови перекладу, якщо здійснювати переклад із максимальним збереженням усіх складових (сміслових, граматичних, фонетичних), що пов'язано із різною граматичною та фонетичною організацією обох мов.

Наукова новизна полягає в тому, що вперше проаналізовано функції сленгу в серіалі «Кістки» та визначено способи передачі англійського кримінального сленгу українською мовою.

Теоретична цінність роботи полягає у тому, що надає можливість виявити основні способи збагачення словникового складу мови та виявити тенденції у розвитку сленгової лексики, які найбільш характерні для англійської мови на сучасному етапі їх розвитку.

Практична цінність роботи полягає в тому, що результати, отримані в ході даного дослідження, можуть бути використані в теоретичному курсі лексикології, стилістики, теорії і практики перекладу, на практичних заняттях з англійської мови на різних рівнях навчання.

Апробація результатів роботи була проведена на IV Міжнародній науково-практичній конференції «SCIENCE OF POST-INDUSTRIAL SOCIETY: GLOBALIZATION AND TRANSFORMATION PROCESSES» 25 листопада 2022 року. Деякі положення нашої наукової роботи висвітлені у тезах цієї конференції «Translation strategies and techniques for rendering English slang into Ukrainian in film “Bones”», які опубліковані у Міжнародному науковому журналі «Грааль науки» № 22, С. 200-201 листопад, 2022.

У відповідності до поставлених мети та конкретних завдань дослідження, визначено **структуру роботи**. Вона складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаної літератури.

У **вступі** обґрунтовується актуальність дослідження, визначається об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження.

У **першому розділі** розкрито особливості сленгової лексики; досліджено сучасні проблеми вивчення сленгу; розкрито існуючі класифікації сленгізмів; проаналізовано способи творення сленгу;

У **другому розділі** досліджено особливості передачі сленгової лексики; встановлено адекватні шляхи перекладу сленгу; виявлено складнощі при перекладі сленгізмів українською мовою та способи їх подолання.

У **загальних висновках** підведено підсумки проведеного дослідження.

Загалом дослідження виконано на 63 сторінках основного тексту, та на 3 сторінках викладено літературні джерела.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТЛУМАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «СЛЕНГ»

1.1. Дослідження поняття «сленг» у лінгвістиці

Сленг постає унікальним внутрішньомовним явищем, яке безперервно запозичує лексичні одиниці з інших мовних підсистем і продукує нові лексичні одиниці для повсякденного вжитку. З огляду на це відбувається становлення поняття сленгу як унікальної лексичної категорії, що, своєю чергою, зумовлює потребу створення його типології. Актуальність вивчення англійського сленгу зумовлена, з одного боку, зростанням інтересу до мовних субстандартів та швидкою змінюваністю лексичного складу сленгу, а з іншого – відсутністю ґрунтовних досліджень у цій царині.

Етимологія терміну сленг – одне із найсуперечливіших та заплутаних питань в англійській лексикографії. Важкість розкриття походження терміну поглиблюється його багатозначністю та різноманітною трактовкою сленгу авторами словників та спеціальних досліджень.

Лінгвісти багатьох країн світу, наприклад М. Адамс, Дж. Колман, Е. Маттіелло, Г. Менкен, Е. Партридж, Л. Тепеш, В. Вільюман, І. Гальперін та інші багато років активно досліджують соціальні діалекти, особливо професійний жаргон та молодіжний сленг, оскільки саме ці соціальні групи швидко поповнюються новими лексемами паралельно із виникненням нових реалій чи тенденцій сучасного суспільства. Ці лексеми також характеризуються надмірною експресивністю, образністю, часто зниженою вульгарною конотацією й навіть наближенням до нецензурної лексики, яка також активно використовується певними соціальними групами. Нові лексеми потребують детального вивчення, систематизації, кодифікації з подальшим укладанням сучасних словників молодіжного сленгу.

Відтак в українському мовознавстві сленг та молодіжний сленг зокрема досліджували: І. Андрусак, О. Глазова, П. Грабовий, В. Дорда, Т. Кондратюк,

М. Маковський, С. Мартос, Л. Лисак, О. Іванова, І. Николів, О. Петришин, О. Романова, Л. Ставицька, Т. Тимошенко, О. Фурса та ін., багато праць присвятили й іноземні лінгвісти (М. Адамс, Дж. Колман, Г. Гаревой, В. Балабін, І. Кириєнков, М. Кронгауз, Е. Маттіелло, Г. Менкен, Е. Партридж, Л. Тепеш, В. Вилломан, І. Гальперін та ін.).

«Вперше термін сленг зі значенням «мова низького та вульгарного типу» було засвідчено в 1756 році. Із 1802 року цей термін визначають, як кант або жаргон. А з 1818 року під сленгом почали розуміти, мову розмовного типу яка складається з нових слів або слів які вживаються в іншому сенсі» [23, с. 312].

Точно невідомо, звідки походить лексемний сленг. Авторитетний етимологічний словник Ернеста Кляйна «Комплексний етимологічний словник англійської мови» вказує на ймовірне скандинавське походження терміна від давньоскандинавської мови *slyngva* «кидати», однорідні слова якого можна знайти не тільки в давньонімецькій (староанглійська *slingan*, давньоверхньонімецька *slīhhan* («повзати»)), а й, ймовірно, у балтійській (літ. *slinkti* «повзання») та слов'янській (старослов'янський *skaw* «кривий») мовах.

«В кінці 19 століття сленг почали розглядати як запозичення зі скандинавських мов. Починаючи з етимологічного словника Скита, така інтерпретація походження терміну потрапила в деякі авторитетні словники англійської мови. Скандинавське походження терміну приймали такі дослідники як Бредні, Уіклі та Уайльд» [9, с. 13].

«В двадцятому столітті питання походження терміну сленг все ще продовжувало цікавити дослідників. Виникають нові гіпотези. Наприклад, у німецькій англістиці О. Ріттер, а також Хорн та Ленерт вважають, що слово сленг – результат аглютинацій аббревіатури лєнг з посесивним суфіксом в висловлюваннях таких як бєггарс слєнг» [8, с. 320].

«Сукупність жаргонізмів, складовий шар розмовної лексики, що відбиває грубо-фамільярне, іноді гумористичне ставлення до предмета мовлення. Вживається переважно в умовах невимушеного спілкування: англ. *junkie* – наркоман, *gal* – дівчина» [3, с. 7].

На відміну від деяких інших дефініцій, тут підкреслюється грубість і фамільярність сленгізмів. «Гумористичне ставлення» не вважається обов'язковою ознакою сленгу. «Сленг - частина жаргонного шару лексики. «Словник-довідник лінгвістичних термінів» 1985 р. просто ставить знак рівності між сленгом, жаргоном і арго: Сленг - слова і вирази, вживані особами певних професій або соціальних прошарків. Сленг моряків, художників, арго, жаргон» [16, с. 271].

Такий різнобій у визначенні сленгу дав привід І. Р. Гальперіну взагалі заперечувати сам факт існування сленгу. «Його аргументація заснована на вивченні лексикографічних досліджень: одне і те ж слово в різних словниках дається з позначками «сленг», «просторіччя», що начебто свідчить на користь літературної норми. Тому І. Р. Гальперін не допускає існування сленгу у якості окремої самостійної категорії, пропонуючи використовувати термін «сленг» як синонім англійського слова «жаргон»» [5, с. 97].

Аргументація І. Р. Гальперіна не здається надто переконливою вже в силу недостатньої розробленості системи лексикографічних досліджень різносторонність в цьому випадку можна пояснити не стільки особливостями стилю, скільки особливостями підходу кожного лексикографа до цієї проблеми. До вже наведених різноманітних трактувань сленгу можна додати настільки ж різноманітні дефініції англійських філологів.

«Сленг - це дихання життя, це пласт лексики, що постійно оновлюється, це свідчення еволюції лексичного складу мови. На думку І. Р. Гальперіна, говорити про склад сленгу за умов відсутності визначення сленгу як родового явища не зовсім коректно, тому що за таких умов можна підвести під «сленг» будь-які лексичні, морфологічні, синтаксичні та фонетичні риси розмовного мовлення, що суперечать загальноприйнятим нормам літературного вживання, включаючи різноманітні неправильності мовлення» [7, с. 108].

«Сленг - це той прошарок лексики й фразеології, що з'являється у сфері живого розмовного мовлення як розмовні, емоційно забарвлені і часто образні неологізми, які легко переходять до сфери загальноновживаної літературної розмовної лексики» [7, с. 109].

Термін «сленг», зазначає відомий американський лінгвіст Д. Фріз, він настільки розширив своє значення і застосовується для позначення такої кількості різних понять, що вкрай важко провести розмежувальну лінію між тим, що є сленгом і що цілий ряд англійських дослідників використовує слово *slang* просто як синонім жаргону, аргю або кент. Така думка знаменитого дослідника сленгу Еріка Партриджа.

Найбільш детально висловився з приводу дефініції терміну «сленг» автор словника сленгу Р. Спірс. «Він відзначає, що термін «сленг» спочатку використовувався для позначення британського кримінального жаргону як синонім слову «кент» (*cant*). З роками «сленг» розширює своє значення і в цей час включає в себе різні види нелітературної лексики: жаргон, просторіччя, діалекти і навіть вульгарні слова. Концепція Р. Спірса дозволяє вивести сленг з кримінального жаргону, підкреслити, що в це поняття входить цілий список різних видів нелітературної лексики» [14, с. 136]. У цьому його позиція збігається з позицією Ч. Фріза.

Проблематика сленгу є предметом постійного наукового пошуку. Поняття сленгу здобуває все більше уваги сучасної філології. Досить цікавим є те, що термін сленг увійшов до ужитку в англійській лексикографії ще в кінці XVIII-го – на початку XIX-го ст., але тоді під цим терміном розуміли фонетичні, лексичні, морфологічні та синтаксичні розбіжності з встановленими мовними нормами. Навіть в ті часи окремі дослідники звернули увагу на найрізноманітніші вияви соціальної природи сленгу, але тільки в XX-му ст. було виділено суттєвий аспект цієї лексики – соціальний. «У 1911 р. Г. Бредлі ідентифікував «інтенцію мовця» як важливий фактор у ідентифікації сленгу. Дж. След, а за ним і Г. Дрейк привернули увагу до психосоціальної мотивації користувачів сленгового лексикону» [23, с. 247].

«Американський сленг тлумачиться як особливий соціостилістичний субваріант ненормативної англійської мови у США із наскрізною соціодемографічною дистрибуцією, який характеризується: соціо-психологічною мотивацією вживання; соціостилістичною зниженістю повідомлення;

домінуванням конотативного компонента над денотативним; неодмінно більш чи менш обмеженою функціональністю; неоднорідністю складу; надлексикалізацією певних сфер, цієї теорії дотримувались такі вчені як У. Потятинник та В. Г. Вілюман» [13].

«В. Г. Вілюман, довгі роки займаючись проблемою сленгу, в стислих тезах сформулював деякі його особливості, зокрема автор запропонував розрізняти два види сленгу:

а) загальний сленг – образні слова і словосполучення емоційно-оцінного забарвлення, які знаходяться за межами літературної мови, загальнозрозумілі і широко поширені в розмовній мові, які претендують на новизну та оригінальність і в цих якостях виступають синонімами слів і словосполучень літературної мови;

б) спеціальний сленг – слова і словосполучення того або іншого професійного або класового жаргону» [4].

В. А. Хомяков запропонував більш розгорнуте визначення термінів «загальний» та «спеціальний» сленг:

«Загальний сленг – це відносно стійка для певного періоду, широко поширена і загальнозрозуміла соціальна мовна мікросистема в просторіччі, вельми неоднорідна за своїм генетичним складом і ступенем наближення до фамільярно-розмовної мови, з яскраво вираженою емоційно-експресивною конотацією вокабуляра, що часто видається сміхотворним у порівнянні із соціальними, етичними, естетичними, мовними та іншими умовностями і авторитетами» [17, с. 201].

«Загальні сленгізми відрізняються від лексики літературного стандарту етико-стилістичним зниженням різної якості: від жартівливо-іронічної та невимушеної експресії повсякденного до принизливої експресії суто фамільярного спілкування. Треба зазначити, що етико-стилістичне зниження якісно відрізняється від лайливої і непристойної експресії: слова не сприймаються як вульгаризми, але додають мові колориту та фамільярності, хоча існують особливі випадки, коли багато що залежить від сфери вживання того або іншого слова, ускладненого «контекстною семантикою»» [5, с. 31].

Спеціальний сленг як соціальна мовна мікросистема вельми неоднорідний за своїм генетичним складом і структурою. «Аналіз різних підходів до визначення сленгу і вивчення практичного матеріалу приводить до висновку, що сленгізми характеризуються різним ступенем стилістичного зниження, а отже, відносяться до різних лексико-стилістичних пластів. Крім того, велика частина сленгізмів функціонує у мові певних соціальних груп, і навіть перейшовши в загальнонаціональне користування, сленгізм завжди несе в собі слід свого соціального походження. Спеціальний сленг - це нестандартний лексикон певної соціальної групи, який може складатися зі стилістично різнорідної нестандартної лексики» [9, с. 46].

Слід також зазначити, що зі сленгом часто асоціюються такі близькі до нього поняття, як жаргонізми, професіоналізми, арго, вульгаризми, колоквіалізми та кент, між якими важко встановити чіткі межі. «Стертість» меж є результатом того, що значною кількістю лексичних одиниць оперують у спільному функціонально - стилістичному ареалі.

«Провести чітку грань між цими пластами лексики дуже важко, оскільки, як указує І. Р. Гальперін, відмінність між професіоналізмами та жаргонізмами, між просторіччям та діалектизмами взагалі важко піддається урахуванню. Він зазначає, що ці відмінності такі незначні в окремих випадках, що деколи здається непотрібним саме розмежування, проте відсутність абсолютного критерію визначення приналежності слова до тієї або іншої групи не є запереченням існуючих відмінностей. З погляду вживання в мові, для жаргонізмів і професійного сленгу характерна значно вужча сфера вживання, ніж для загального сленгу та діалектизмів» [22, с. 163]. Жаргонізми і професіоналізми, як правило, зрозумілі лише окремим групам населення. Їх можна віднести до маловідомого сленгу, до якого, до речі, часто відносять і арго.

«Завдяки такій великій кількості визначальних ознак і умовності поняття «сленг» багато лінгвістів та психологів взагалі вважають за краще обходитися іншими поняттями і не використовують терміну «сленг». Проте, оскільки майже у всіх американських та англійських словниках помітка sl. (сленг) присутня,

перекладачу необхідно знати це поняття, розбиратися в тому, що є сленгом. Самі англійські і американські лінгвісти також усвідомлюють, що поняття «сленг» є занадто широким, але продовжують користуватися ним за відсутністю іншого» [21, с. 59].

Ми вважаємо, що найбільш вірогідною є гіпотеза Партріджа: «...слово сленг співвідноситься з дієсловом слінг - вимовляти, що засвідчує існування такого словосполучення як слінгові слова ще за часів Чосера, а також пізніх сленгових сполучень з тим же дієсловом: слінгова мова – розмова; слінгова мова – лаятися вільно, розмовляти іноземною мовою; слінг – говорити жаргоном; слінг – розповідати історію, говорити брехню; слінг – для жорстокого лаяння; в останньому виразі сленг – зухвалість, зловживання (значення, засвідчене з 1825 року). Таким чином, етимологія терміну сленг застається досі повністю не розкрита і представляє одну із таємниць англійської лексикографії» [7, с. 139].

Е. Патрідж одним із перших порушив питання про статус сленгу. Він простежив культурно-історичні передумови динамічного розвитку неформального мовлення та популярності сленгу на північноамериканському континенті. Лексикографічна праця науковця, вперше опублікована понад 40 років тому, і надалі є актуальною, тому що охоплює значну кількість лексичних одиниць англійського мовного світу, простежує етимологію більшості з них. Отже, Е. Патрідж і його послідовники Дж. Грінок та Г. Кіттрідж визначають сленг як існуючі в розмовній сфері досить неміцні, нестійкі, ніяк не кодифіковані, а часто й зовсім неупорядковані й випадкові сукупності лексем, що відображають суспільну свідомість людей, які належать до певного соціального або професійного середовища.

«Сленг розглядається як свідоме, навмисне вживання елементів загальнолітературного словника в розмовному мовленні в чисто стилістичних цілях: для створення ефекту новизни, незвичайності, відмінності від визнаних зразків, для передачі певного настрою мовця, для додання висловлюванню конкретності, жвавості, виразності, точності, стислості, образності, а також, щоб уникнути штампів, кліше, що досягається, як вважають ці дослідники,

використанням таких стилістичних засобів, як метафора, метонімія, синекдоха, літота, евфемізм» [27, с. 174].

«Л.С. Бурдін вважає, що лексика загального сленгу цілком складається зі слів, що раніше належали якому-небудь жаргону. В іншій роботі Л. С. Бурдін виділяє в лексиці американського сленгу шість лексичних прошарків:

1. Слова й висловлювання з яскраво вираженим фамільярно-розмовним забарвленням. Перший прошарок поділяється на такі групи слів: різноманітні скорочення: *hubby* (*husband*), *to keep bach* – «вести холостяцьке життя», *coke*, *frig* (*refrigerator*); виклик, вигук: *yep-yes*; *nope*; *boy*; *Yee*; нові синоніми добре відомих слів; модні слова й висловлювання; іменні слова й висловлювання.

2. Слова й висловлювання, запозичені з різних жаргонів. Другий прошарок американського сленгу становить група слів та висловів, що проникли з різних жаргонів: студентського, спортивного, біржового, військового, морського тощо.» [5, 162–163].

«3. Простонародні слова й висловлювання. Третій прошарок утворюють простонародні слова й висловлювання. Американський варіант англійської мови, на думку Л. С. Бурдіна, є більш уніфікованим. За відсутністю сталих історично утворених діалектів, будь-яке, не тільки лексичне, а й синтаксичне, фонетичне відхилення відносять до американського сленгу. Форми неграмотного мовлення автор також вважає просторіччям.

4. Слова й висловлювання вульгарного характеру. Четвертий прошарок американського сленгу включає слова й сполучення, що виражають відтінок непристойності, грубості, так званий «*low slang*». До цієї групи американського сленгу, на думку Л. С. Бурдіна, належать прізвиська на позначення різних національностей: *mick* – «ірландець»; *k'nuck* – «канадець»; *dinge*, *shine*, *nigger*, *coon*, *jig* – «чорномазий»; *krauts* – «(капусники) німці»; *greaser* – «мешканець Південної Америки»; *dago* – «іспанець, португалець»; *wop* – «італієць»; *Ike* (*keki*) – «єврей» тощо» [5, 162–163].

«5. Запозичення з жаргону злочинного світу. П'ятий пласт американського сленгу формують жаргони злочинного світу, в основному жаргони злодіїв і гангстерів. Під жаргоном злочинного світу автор має на увазі злодійський аргю.

6. Діалектизми й провінціалізми. Шоста група – це слова й звороти, які існують у мові американців, що живуть в районі іноземних поселень: *patio* – «подвір'я»; *tamales* (з іспанської) – «їжа з кукурудзи»; *to go loco* (з іспанської) – «збожеволіти»; *to kite* – «літати»; *amigo* (з іспанської) – «друг»» [5, 162–163].

За М. В. Араповим, сленг складається зі слів і фразеологізмів, що виникли й спочатку викорис

Вивчення поняття сленгу дає змогу виявити притаманні йому характеристики. На думку І. Р. Гальперіна, що обумовлено поєднанням в терміні сленг різнорідних явищ, він має нестійкий і швидкоплинний характер, що ускладнює його чітке визначення.

Сленг вважається динамічною лексичною системою, в якій мовознавці бачать живі факти словотворення, прогресивне явище в розвитку й удосконаленні мови. Сленг має властивість швидкого засвоєння літературною мовою. З цього приводу О. О. Селіванова пише: «Іноді сленг проникає в літературну мову. Дослідники вважають, що таке проникнення є серією переходів від корпоративного сленгу до інтержаргону, потім - до розмовності, розмовної лексики та літературної мови. Сферою поширення сленгу на рівень інтержаргону є засоби масової інформації (газети, журнали, телебачення, Інтернет), тексти художньої літератури» [16, с. 341].

Ще однією особливістю сленгу є його гумор. Г. Б. Антрушина стверджує, що «...сленг - це не що інше, як різновид метафори, лексико-семантичних одиниць, сповнених метонімічного та гумористичного змісту» [19, с. 130].

Д. Фріз вказує що важливими є їхні конотації, а не денотати. Легковажний гумор відзначає вирази, які ми називаємо сленгом. Я. Носек, який пише що сленг - це дуже мінлива лексика і фразеологія розмовної мови яка має модний і бурлескний характер, підкреслює яскраво виражений бурлескний характер сленгу. Ю. М. Скребнєв так підкреслює гумор сленгу як лексичного шару: «Сленг - це сукупність

загальнозрозумілих і широко вживаних слів і виразів гумористичного характеру, свідомо вживаних заміників звичайних літературних слів» [3, с. 284].

Таким чином, зважаючи на усе вище викладене, наше дослідження показує що є безліч теорій та гіпотез стосовно походження та визначення поняття сленг. Нажаль вчені й досі не можуть дійти спільної думки стосовно цього питання. Отже, аналіз фактичного матеріалу дозволяє зробити висновок, що визначення сленгу, яке задовольняє потреби нашого дослідження, наведено в Термінологічній енциклопедії української дослідниці де зазначено, що сленг – це нелітературна лексична система, яка становить паралельну експресивно-оцінну, найчастіше стилістично знижену синонімію позначень загальновідомих понять і належить до певної соціальної субкультури; різновид соціолекту – соціально маркованої лексики певної суспільної групи (професійної, вікової тощо) у межах національної мови. Сленг не є формою існування мови, оскільки не має власної специфіки фонетичного та граматичного рівнів і ґрунтується на закономірностях національної мови.

1.2. Семантична класифікація сленгізмів

Будь-яка мова на території однієї країни має певні територіальні відмінності. Крім того вона ще й є неоднорідною за своїм соціальним станом. Варіативність мови може залежати від різних факторів: вік, стать, рівень освіти мовця, професія, суспільні інтереси і т. д.. Появі мовленнєвих особливостей можуть сприяти приналежність до певного класу, соціальне походження, або навіть середовище, в якому постійно знаходиться мовник. Все це дозволяє виокремлювати в одній конкретній мові особливі словники певних соціальних груп.

Таким чином, усі процеси, які відбуваються в суспільстві мають своє відображення у варіанті мови. Оскільки сленг є невід'ємною частиною мови, усі соціальні процеси мають свої номінації у ньому. «Під «сленгом» (або «загальним сленгом») слід розуміти стилістично забарвлену лексику та фразеологію, яка вийшла за межі певних соціальних груп, і має, фактично, загальномовний характер,

широко вживається в розмовній мові, але не вважається «стандартною» або літературною. З точки зору лексико-стилістичного підходу: це мова високо розмовного типу, що розглядається нижче рівня стандартної освіченої мови і складається з нових слів, що вживаються в якомусь особливому сенсі» [19, с. 173].

За типами створення сленгу можна виділити чотири способи:

1) лексикосемантичний, який може мати метонімічне або метафоричне слово(а): *chicken (colonel), zebra(helicopter)*; меліорація значення – *killer (excellent thing), liberate (rob)*, або деградація значення.

2) лексико-морфологічний - може бути створений шляхом афіксації (*nogodnik, biggie*), абрєвіація – *exes (expensive), P.G. (pregnant), kidvid (kid's video)*.

3) запозичення – *shekels (money), dona (woman, sweetheart)*.

4) нові утворення, наприклад, римований сленг – *ham and beef (chief), dog and bone (phone)*.

Сленг характеризується нестійким, мінливим характером своєї лексики. Деякі фразеологічні вирази можуть змінювати своє значення у сленгу.

Наприклад, *A guide told the tourists: «I'll take you for a ride». The American tourists laughed, because in slang (gangster's jargon) it means: I'll kidnap you.* Екскурсивод сказав туристам: **«Я прокатаю вас»**. Американські туристи засміялися, тому що на сленгу (гангстерському жаргоні) це означає: **«Я вас обкраду»**).

Раніше сленг маркувався лише негативними позначеннями, він асоціювався з тими соціальними угрупованнями, які часто є самостійними, далекими від «звичайного» соціуму, через що і набув неприємного відтінку.

Отже, якщо ще декілька років тому сленг оцінювали як мову, яка відділяє «високе» від «низького», то зараз, із зміною в ментальності людини, слово «сленг» свій негативний відтінок втратило і частіше асоціюється з молоддю та її «незрозумілою» старшому поколінню мовою.

«Слід відзначити значний внесок Лесі Ставицької у вивчення проблем соціальної діалектології. Серед сучасних праць із соціальної діалектології можна виділити її монографію «Арго, жаргон, сленг», а також словник «Українська мова

без табу», словник української лексики та її відповідників, «Обсценізми, евфемізми, сексуалізми» та ін.» [18, 36].

Науковець Л. О. Ставицька дослідила структуру сленгу, поділивши його на загальний і спеціальний. «Загальний сленг – відносно стійкий для певного періоду, широко поширений і загальнозрозумілий шар лексики та фразеології в середовищі живого розмовного мовлення, вельми неоднорідний за своїм генетичним складом і ступенем наближення до літературної мови, що має яскраво виражений експресивно-оцінний характер» [18, с. 34]. Щодо спеціального сленгу, прийнято говорити про такі його різновиди, як військовий, молодіжний, медичний, музичний, сленг підлітків, університетський сленг, шкільний сленг, футбольний, морський сленг, космічний та ін.

Роль сленгу неухильно зростає, оскільки сленгізмам притаманний інноваційний потенціал, що привертає до себе особливу увагу, навіть якщо ці лексичні одиниці є елементами контркультури. «Сучасний англомовний сленг становить 10–20% словника середнього американця. Він характерний мовленню у Великій Британії, Австралії, Канаді. Сленг використовують не тільки у мовленні представників різноманітних верств населення, а й у художній літературі, у засобах масової інформації: газетах, журналах, телебаченні, а також на сцені, і навіть в рекламі. Сленг являє собою цілий комплекс периферійних шарів лексико-семантичної системи мови, які є не тільки зоною підвищеної активності, а й зоною підвищеної варіативності» [8, с. 352].

За словами Т. А. Соловйової, сленг - це «найбільш рухливий шар розмовної англійської мови, що включає в себе слова і вирази, запозичені з інших лексичних груп англійської мови, або створені за словотворчим моделям, існуючими в англійській, які використовують в більш конкретних значеннях завдяки їхнім емоційним забарвленням» [18, с. 35].

«Аналізуючи та класифікуючи сленг, ми можемо виділити у ньому також дві системи. Перша система представлена територіальним (горизонтальним) статусом. Друга система охоплює повністю увесь соціальний (вертикальний) статус. Говорячи про територіальний статус, слід зауважити, що сленг в американському

варіанті англійської мови має свою специфіку в залежності від місця його появи. Це можна пояснити тим, що у певному ареалі існування англійська мова має свої діалектні відмінності, які мають неабиякий вплив на розвиток та збагачення сленгової лексики» [6, с. 12].

Розглянемо другу систему сленгу, вона відображає увесь соціальний устрій суспільства і до неї можна включити такі системні компоненти як віковий, соціальний та гендерний статус. «Щодо груп, які утворюють соціальний статус, то слід зауважити, що вони є характерними лише для обмеженого соціуму та не мають жодної семантики поза його межами. Останній гендерний статус містить у собі сленгові одиниці, які диференціюють місце і статус чоловіка та жінки у соціумі. У його структурі також можна виділити окремі семантичні поля: соціальний статус, професії, сім'я, віросповідання, зовнішній вигляд, вік, статеві стосунки тощо» [3, с. 20].

Свого часу Дж. К. Хоттен, дійшовши висновку, що кожна професія і кожне заняття мають свій сленг, виділив сленг парламентський, військовий, університетський, релігійний, юридичний, літературний, театральний, науковий, громадянський, крамарів, робочих, п'яниць, лайливий та ін. «Б. Месью мав свій погляд на диференціацію сленгу і розподілив його на чотири широкі класи, зовсім різні за походженням і цінностями: два низькі й два високі. До лексики низьких класів учений відносив: 1) лексеми з мовлення злодіїв, 2) недовговічні випадкові фрази, популярні один сезон. До лексики високих класів відносились: 1) старі забуті фрази і слова, які знову виникли, 2) нові слова і фрази» [15, с. 147].

Лінгвісти виділяють й такі типи сленгу:

1. Існуюче слово, яке набуло нового значення: *wig* (перука) означає «щось дивовижне».
2. Створення нового слова: *lewk* (*kind of a look*).
3. Скорочення\аббревіації: *BTW* (*by the way*), *ASAP* (*as soon as possible*), *cu / cya* (*see you / see ya*).
4. Розділові знаки, великі літери та інші символи: «.....» - *means silence*; «*STOP IT*» – означає сильніше значення виразу «*stop it*».

5. Звуконаслідувальні або стилізовані варіанти написання: *boom, haha*.

6. Прямі запити: «*A/S/L?*» - означає «*age, sex, location?*»

7. «Мова еліти» (неформальна мова або код, що використовується в мережі Інтернет): «*w1k1p3d14*» (*Wikipedia*).

8. Флейм (війна слів) – невихована образлива мова у спілкуванні між користувачами Інтернету.

Ця лексика висловлює жартівливе, іронічне, глузливе ставлення до дійсності, і для неї не є характерними піднесеність, пишномовність та урочистість. Зазвичай сленг поєднує в собі досить різнорідні тематичні групи, які характеризують не тільки мовну діяльність представників різних субкультур, а й типи їхнього мислення. Поряд зі стилем поведінки й одягу, стиль спілкування людей характеризує не стільки їхню причетність до окремих неформальних груп, скільки тип їхнього мислення.

Отже, підсумовуючи усе вище сказане можемо стверджувати, що англійський сленг є лексичним шаром мови, який уживається в неформальному спілкуванні для вираження ставлення, передачі емоцій і оцінки мовця. Для нього характерна неодмінна наявність емоційності, експресивності й оцінки, що визначає його основну функцію – експресивну. Різні науковці виділяють різні типи сленгу. Одні розділяють його стосовно гендерної приналежності, інші стосовно соціального статусу та сфери зайнятості. Загалом за типом творення дослідники виділяють чотири способи творення сленгу: лексикосемантичний, лексико-морфологічний, запозичення та нові утворення.

1.3. Основні способи творення сленгу

Мета утворення сленгових одиниць – комунікативно-прагматична. Існують різні шляхи і способи утворення сленгу, але всі вони зводяться до того, щоб пристосувати слово до нашої дійсності і зробити його придатним для постійного використання. Виділяють наступні способи утворення сленгу:

1. Зміна значення первинної лексичної одиниці. «Одним із найпоширеніших способів утворення нових лексичних одиниць є зміна значення первинної лексичної одиниці. У більшості випадків зміна значення спричинена переносом значення найменування, а саме: 1) метафорою, оскільки метафорика – один з основних засобів сленгового словотвору. Саме за її допомогою утворюються найяскравіші та найуживаніші слова: *birdcage* – студентський гуртожиток; *zombie* – втомлена людина. В метафориці часто присутнє гумористичне трактування означуваного: *four-eyes* – людина в окулярах. 2) метонімією: *visit lady Perriam* (відвідати леді Перріам) – *пйти до туалету* (леді Перріам подарувала коледжу будинок, де тепер розташований туалет). Одним із характерних засобів словотвору, передусім для сленгу, є каламбурна підстановка: *braniac* – інтелектуал» [5, с. 162].

2. Словоскладання. В сфері словоскладання найбільш типовою рисою англійського та американського сленгу є перетворення ряду повнозначних слів у напівсуфікси. «Так, слово *monkey* використовується як напівсуфікс зі значенням «робітник; механік»: *air monkey*, *broom monkey*, *company monkey*, *grease monkey*, *powder monkey*, *weed monkey*, *wheel monkey*. Слово *happy* перетворилося на напівсуфікс зі значенням «ентузіаст, любитель»: *adjective-happy*, *bomb-happy*, *brass-happy*, *buck-happy*, *cab-happy*, *car-happy*, *coin-happy*, *dough-happy*, *footlight-happy*, *gin-happy*, *jive-happy*, *power-happy*, *rock-happy*, *blue + stocking = bluestocking* («синя панчоха», вчена жінка)» [21, с. 57].

3. Морфологічний словотвір. На цьому етапі, у слензі широко спостерігається морфологічний словотвір. Найбільш продуктивним є афіксальний тип словотвору. При утворенні сленгізмів використовуються ті ж суфікси, що й у нейтральній лексиці, але в слензі вони здобувають ширший спектр значень.

«В американському слензі найпоширеніший суфікс – *er*. В середині ХХ ст. цей суфікс став активно використовуватися у мовленні студентів Оксфорду, а потім одержав широке поширення і в інших університетах та коледжах. Наприклад: *reader* – шпаргалка; *sleeper* – курс лекцій.

Ще одним із активних видів словотвору є додавання типово іншомовних суфіксів, таких як: 1) *-ateria /- eteria: bookateria – книжкова крамниця; bobateria – дамський салон*; 2) *-ino: in gambolino – азартний гравець; lookerino – красуня»* [18, с. 36].

Більшу групу становлять дієслова, які вживаються в стійкому сполученні з постпозитивами *down, off, out, up, around*. Найбільш продуктивними є *out i up: wash out – не скласти іспити, бути виключеним; button up – замовкнути, припинити розмову*.

4. Скорочення. «В експресивно забарвлених скороченнях слово змінюється, залежно від конкретної ситуації. Розглянемо способи таких скорочень:

1) Усікання слів: *soph = sophomore (другокурсник); zam = exam (іспит)*, Цей спосіб є дуже поширеним у молодіжному середовищі, коли у висловлюваннях усікається тільки одне зі складових слів, яке несе семантичне навантаження, інше ж – опускається: *ret = tobacco cigarette*.

2) Ініціальні скорочення. Деякі з них мають конспіративну функцію: *V.D.S. = big dick syndrome – самовпевнений*. Іноді вони використовуються з метою мовної економії: *B.F. = best friend – найкращий друг; – P.= parent – батько*. Часто такі форми мають жартівливо-пародійне забарвлення: *LS and players – презирливе прізвисько студентів мічиганського коледжу з напрямку літератури, природничих наук і мистецтв*.

3) Стягнення. Вони є досить незвичайними, оскільки розрізняються першими компонентами при утворенні слів, зміст других – повторюється у всіх словах і полягає в натяку на якусь наукову дисципліну» [21, с. 58]. Наприклад: *zerology – курс пустих лекцій, які можна не відвідувати*.

Так, в літературі виділяються наступні групи сленгізмів:

1. Емоційні слова і вирази. «Прикладами цієї групи виступають такі лексеми, як «чорт», «печалька», лексеми, які використовуються в мові тільки як емоційне вигук: «ніштяк», «топчик», «відпад», «крутотень». Також до цієї групи можна віднести такі словосполучення такі як «повний фарш», «повний абзац» і т.д., які теж виконують емоційну функцію в мові» [16, с. 381].

Особливість таких слів і виразів полягає в тому, що за допомогою них передається емоційний зміст в загальному вигляді, і через це вони неоднозначні. Такі емотиви здатні висловлювати різні емоції в залежно від ситуації, в якій вони вживаються: це може бути розчарування або захоплення, роздратування або радість.

2. Слова з емоційним компонентом значення. «Ці емотиви мають певне значення та емоційні компоненти, які передають емоційне ставлення мовця до слухача. Одиниці такого розряду можна охарактеризувати як фамільярні. При цьому під фамільярністю розуміється емоційний відтінок, який стоїть на першому місці в ряду емоцій: фамільярність - зневага - зневага – приниження» [14, с. 173].

Такі слова не володіють оціночним значенням, але вживання їх в мові показує зневажливе ставлення оратора до предмета промови з метою знизити його соціальну значимість, наприклад: синок (людина без досвіду в якійсь справі), щур (про людину яка щось приховує або краде).

3. Слова і вирази з емоційним значенням. «Подані емотиви в промові одночасно можуть висловлювати емоційний стан мовця. Сюди можна віднести такі дієслова, як балдіти, старається, втухати, залипнути, а також деякі фразеологічні сполучення: підсісти на паніку, бути в ауті. Варто звернути увагу на те, що, як і в попередньому випадку, такі емоції виражаються в загальному вигляді, без конкретики, як певний психологічний стан» [19, с. 163].

4. Комп'ютерний сленг. Цей вид сленгу є синтезом з чотирьох груп. Справа в тому, що слова цієї групи служать для спілкування представників певної професії - програмістів, або для людей, які користуються комп'ютером для виконання своєї роботи.

«У сленгу, на думку Е. Партріджа (1933), Дж. Б. Грінафа і Дж. Л. Кіттріджа (1929), широко використовуються ономапоєа (звуконаслідування), словоскладання, скорочення складу слова, перетворення імен власних у загальні, запозичення, аналогічне розширення значення, народна етимологія, а також новоутворення, okazіоналізми, слова, запозичені з жаргону (студентського, злочинського і т. п.). До характерних особливостей сленгу відносять також широке

використання своєрідних «допоміжних» дієслів (типу «зробити», «дати», «держати», «брати» та ін.) для утворення описових виразів і фразеологізмів, які явно віддають перевагу окремим словам, хоч, з іншої сторони, стислість і небагатослівність є типовими рисами соціально забарвленої мови» [27, с. 79].

«Для сленгових новоутворень значуща також «звучність» слова, особливо в мові малоосвічених людей. Порівняйте:

- «барабаноподібне» звучання вульгарних сленгізмів: *rumbumptious, slantingdicular, splendiferous*;
- неправильна вимова слів: *backer* «*tobacco*», *bimeby* «*by-and-by*», *ottomy* «*anatomy*»;
- перекручення іншомовних слів: *beefeater* = (French) «*buffetier*», *kickshaws* = (French) «*quelques choses*» та ін.» [7, с. 138].

«В американському сленгу в ХІХ ст. розцвіло специфічне американське явище *Tall talk* – нові і незвичайні сленгізми, що часто мають мету вразити своєю незвичайністю. *Tall talk* був багатий «гротескними метафорами і неймовірними перебільшеннями» [4].

Для американського сленгу характерний також незвичайний для цього лексичного шару інноваційний процес, коли сленгові інновації утворюються на вершині соціальної піраміди, а потім поширюються до її фундаменту. Такі одиниці позначаються терміном «синтетичний сленг». «Одним з творців «синтетичного сленгу» був американський письменник Д. Раньон (1884 – 1946), який утворив, зокрема, за сленговими моделями римований псевдолатинізм *phonus-balonus* від сленгових *phoney* «липовий» і *baloney* «нісенітниця». Сленгізм *goon* «громило», «головоріз» проник до сленгу з коміксів Е. Сігара (1894 – 1938), в яких фігурував персонаж під цим ім'ям» [9, с. 13].

Е. Партрідж (1942) фіксує взаємодію різних соціальних діалектів зі сленгом. «У праці *Usage and Abusage* автор указує на недовге існування лексичних одиниць у рамках різних категорій зниженої лексики і їх перехід з однієї категорії в іншу.» [10] Наприклад, якщо слова з арго отримують більш широке поширення, то вони

поступають у лексику сленгу. «В іншому місці Е. Партрідж (1933) зазначає: сленг поповнюється внутрішніми запозиченнями з аргю злочинців» [15, с. 205].

«Отже, У XIX ст. – першій половині XX ст. сленг використовувався не тільки в усній мові, а й в письмовій, зокрема, у художній літературі. Г. Бауман зробив стислий огляд художніх творів, у яких широко використовуються сленг і кент» [3, с. 51].

«Відомо, що такі видатні представники англійського і американського критичного реалізму, як Ч. Діккенс, У. М. Теккерей, Дж. Голсуорсі, Т. Драйзер та ін., не тільки в прямій мові персонажів, а й в авторській мові використовували слова і звороти, що мають у словниках позначку сленг» [7, с. 111].

Письменники В. Гюго, А. Бірс відносились до сленгу негативно. «Водночас У. Уйтмен, Г. К. Честертон, Дж. Голсуорсі, К. Сендберг, навпаки, підкреслювали свою прихильність до сленгу. Деякі з указаних відомих письменників залишили цікаві думки щодо сленгу» [3, с. 184].

«Заслуговує на увагу використання сленгу в художніх творах американського автора Д. Раньона, в оповіданнях якого, що оспівують «буремні 20-і рр. XX ст.» (*the roaring twenties*), сленг фігурує не тільки в мові персонажів, а й в авторському оповіданні» [4].

Також хотілося б відзначити й неоднозначність у ставленні науковців до сленгу. В основному їх можна поділити на прихильників та тих хто має негативне відношення до цього пласту мови. Наприклад Гюго та Бірс вважали сленг мовою неосвічених, а частіше мовою злочинців. А Уйтмен та Голсуорсі навпаки часто підкреслювали свою прихильність до сленгу та вживали у своїх творах.

Таким чином, сленг є невід’ємною частиною іноземної мови, його вивчення є важливим для вільного спілкування з носіями мови. Науковці виділяють різні групи сленгізмів, а саме комп’ютерний сленг, слова та вирази з емоційним значенням, емоційні слова та вирази і слова з емоційним компонентом значення. Відповідно існують і різні способи творення сленгу: скорочення, заміна значення, морфологічний словотвір та словоскладання.

Виявлено, що сленг частіше вживається саме в усній формі, але спостерігається широке використання цих лексичних одиниць в інтернет листуванні, фільмах, серіалах та літературі. Багато цих форм стали інтернаціональними, оскільки англійська мова є мовою міжнародного спілкування.

Висновки до Розділу 1

У першому розділі ми дослідили різні вчення та історію походження поняття сленг. Існують неоднозначні погляди на термін «сленг», що обумовлюють різне ставлення до нього. Але важко заперечити тому, що сленг, не зважаючи на його дещо фамільярну і часом навіть вульгарну форму, є найяскравішим, найемоційнішим й найпоширенішим стилем мовлення, який реагує на будь-які зміни в житті людей і допомагає їм якнайглибше висловити свої думки та почуття.

Також ми дослідили й різні погляди та ставлення науковців до сленгу. Загалом їх можна розділити на дві групи. Поціновувачів сленгу, які вважали що ця лексика збагачує мову та надає їй більшої емоційної вираженості та експресивності. Так і на тих хто негативно відносився до цього пласту і вважав сленг зниженою мовою неосвічених та соціально низьких прошарків суспільства.

Так ми бачимо що науковці не дійшли спільного висновку щодо значення поняття сленг. Такі науковці як Потянник та Вілюман тлумачили сленг як особливий соціостилістичний субваріант ненормативної мови. Науковий дослідник Хомяков розділяє сленг на загальний та спеціальний. Дослідниця Антрушина доводить, що сленг є різновидом метафори, лексикосемантичних одиниць, що наповнені гумористичним та метонімічним змістом.

Під «сленгом» (або «загальним сленгом») слід розуміти конотативно забарвлену лексику та фразеологію, яка вийшла за межі певних соціальних груп, і має, фактично, загальномовний характер, широко вживається в розмовній мові, але не вважається «стандартною» або літературною.

Розглянуто класифікацію сленгізмів та способи їх творення. Лінгвісти виділяють такі типи сленгу: існуюче слово, яке набуло нового значення; творення нового слова; скорочення \ аббревіації; розділові знаки, великі літери та інші

символи; звуконаслідувальні або стилізовані варіанти написання; прямі запити; «мова еліти»; флейм (війна слів). Досліджуючи основні способи творення сленгу ми виявили що сучасні науковці виділяють такі способи як: скорочення, заміна значення, морфологічний словотвір та словоскладання.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ СЛЕНГІЗМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

2.1. Домінуючі способи перекладу сленгу

Відправною точкою для перекладу зниженої лексики мови оригіналу слід вважати пошук можливих аналогів соціолінгвістичних елементів у мові перекладу. Зручність такого підходу полягає в тому, що будь-яка розвинена мова має схожі аналогії. Оскільки перекладати англійський сленг важко, а категорії скороченого словникового запасу тісно пов'язані з розмовною мовою і часто вводяться в неї, тому за відсутності відповідного перекладу ми можемо вдатися лише до просторіччя.

«Прагнення до максимальної змістової і структурної близькості перекладу до оригіналу призводить до того, що еквівалентними виявляються не тільки тексти, що об'єднуються у процесі перекладу, але й окремі висловлювання в цих текстах, не тільки відповідні висловлювання, а й їхні складові одиниці, як, наприклад, сленгові слова» [22, с. 163].

При перекладі сленгу найприродніше використовувати еквівалентний відповідник, якщо він є в мові перекладу. Якщо переклад є еквівалентним, це поняття слід розуміти так, що переклад найбільшою мірою зберігає зміст оригінального тексту з точки зору мови. Наприклад, переклад сленгових одиниць з їх еквівалентами: *wild-assed* – *відморожений*; *top-notch* – *суперовий*; *dude* – *чувак*; *to kill* – *стібатися, тюкати*; *action* – *тусовка*.

Еквівалентні відповідники відіграють значущу роль у процесі перекладу. Ці морфеми, як одиниці перекладу, спочатку виражаються у свідомості перекладача і служать основою для перекладу, на підставі якого перекладач приступає до подальшого перекладу.

У деяких випадках, коли немає прямих відповідників, можна обмежитися нейтральними варіантами, які передають лише загальне значення сленгової одиниці. Функцію пошуку експресивних та образних відтінків сленгу українською

мовою виконують самі перекладачі. Наведемо такі прикладів: *couch potato* – лінивий; *laid-back* – спокійний, врівноважений; *to catch some rays* – засмагати; *fox* – приваблива дівчина; *guy* – друг.

Якщо розглядати переклад деяких сленгових одиниць у стилістично-нейтральному варіанті, то слід зазначити, що їх переклад не можна вважати достатньо експресивним. «Так, наприклад, висловлювання *to blow one's top* рекомендується перекладати *сердитися*, проте і стандартний *вариант (to get) very angry* також означає *стати дуже сердитим*. На українській мові дається ідентичний переклад, а по-англійськи значення абсолютно різні: образна сленгова одиниця (*to blow one's top*), з однієї сторони, і зворот-стереотип (*to get very angry*), з іншої» [10, с. 59].

Крім того, за відсутності відповідника можна звернутись до розмовної мови, яка додає до тексту перекладу необхідні ознаки, що відхиляються від літературних норм, як-от: *longhaired* – інтелігент; *book smart* – розумник; *assface* – дурень; *cherry* – недоторка; *klutz* – незграба.

Дуже часто при перекладі сленгізмів перекладачі вдаються до багатьох трансформацій різного характеру. Одним із найефективніших видів перекладацьких трансформацій є варіантний відповідник. Вони використовуються в тих випадках, коли двомовна словникова стаття пропонує кілька варіантів перекладу морфеми в мові оригіналу, і перекладач повинен вибрати один з них. «Варіантні відповідники є множинними, тобто, реалізуються у декількох способах перекладу такої одиниці мови джерела, причому вибір одного з варіантів продиктовується контекстом» [18, с. 38].

Майстерність перекладача полягає саме в тому, щоб знайти кілька еквівалентів для певної одиниці оригінального тексту та вибрати з-поміж них той варіант, який найкраще відповідає певному контексту. Розглянемо кілька варіантних відповідників, еквівалентних певним сленговим одиницям: *awesome* – потрясаючий, фантастичний, кльовий, прикольний, чудовий, цікавий, люксихний; *bubblehead* – дурак, довбань, дурбелік, придурок, пень, йолоп, бевзь, олух, одоробло,

дуплятор, аут, балда; copper – мусор, мент, лягавий, поліцай, коп, ментура; nut – голова, баняк, башка, довбешка, макітра.

Також розберемо кілька речень для кращого порівняння:

That was awesome! – Це було потрясно!

Awesome! I'm impressed. – Кльово! Я в захваті!

*Let me have a look at this **awesome** new dress of yours.*

Покажи мені свою нову **чудову** сукню.

Часто перекладач має вибрати найкращий переклад, детально досліджуючи ширший контекст, беручи до уваги умови написання тексту, позицію автора та історичний контекст. Перекладачі повинні завжди використовувати базові знання, авторський досвід, навички та загальні знання.

«Часто контекст змушує відмовлятися від вибору однієї з варіантних відповідностей, тоді доводиться шукати новий варіант перекладу – контекстуальну заміну, коли у зв'язку з особливостями конкретного контексту перекладач відмовляється від використання існуючої лексичної відповідності та підбирає варіант перекладу, що підходить лише в такому випадку» [8, с. 341].

Контекстуальні відповідники використовуються як нерегулярний, своєрідний спосіб перекладу одиниць вихідного тексту, лише в цьому контексті, а словники не фіксують такі відповідники, оскільки вони є результатом творчого пошуку перекладача, втіленням його майстерності та інтуїції. Розглянемо наступний приклад:

*...he did not know this particular **honey** of English resorts.*

*... він не знав про саме цю **перлину** англійських курортів.*

У цьому випадку сленговий термін *honey* без сумніву можна перекласти як *перлина*, оскільки в українській мові цей відповідник є найбільш доцільним і вдалим, хоча важко знайти реляційний контекст між *honey* і перлиною в українській мові.

«Якщо функціональні аналоги або варіантні відповідності відсутні в мові перекладу, перекладач може вдатися також до прийому компенсації втрат, сутність якого полягає в тому, що елементи змісту, втрачені при перекладі одиниці в

оригіналі, передаються в тексті перекладу іншим засобом, причому необов'язково в тому ж самому місті, що і в оригіналі» [16, с. 238].

Тому, в тексті перекладу створюються різні образи з однаковим стильовим спрямуванням. Для перекладача важливіше забезпечити адекватність загального стилю перекладу, ніж зберегти точне положення стилістичного прийому в тексті. Розглянемо прикладів:

Shoot! – Яка дурня!

My hat! – Оце так!

Heads up! – Стережись!

У цьому випадку дослівний переклад не дає адекватного розуміння оригіналу. Якщо ми утримаємося від перекладу цієї одиниці то це зашкодить цілісності першоджерела. Порівняймо такі речення:

He can beat your brains out for her.

Він зі шкури лізтиме заради неї.

You think I'm around the bend?

Гадаєш, я несповна розуму?

Також досить поширеним прийомом при перекладі одиниць зниженої лексики є генералізація. «Його суть полягає у міжмовній трансформації лексеми цільвої мови з вузьким семантичним значенням на лексему мови перекладу з більш широким семантичним значенням. У лексичному значенні це є заміною видового поняття родовим, часткового – загальним» [14, с. 120]. Розглянемо приклад: *green* – зелені, *бакси* – гроші; *snow* – морфін, героїн, кокаїн – наркотики; *caddy* – Кедді, кадилак – машина.

Наведемо кілька прикладів у формі речень:

He dusted one, then lit it up.

Він додав наркотик в сигарету, а потім закурив.

Loose up! I never saw the guy before. Who is he?

Ну кажси вже. Я того хлопця ніколи не бачив. Хто він?

Сленгізми *loosen up* та *dust* мають прямі українські відповідники «розв'язати язик» і «марихуана», однак у цьому випадку під час перекладу використано прийом

узагальнення, що призвело до зменшення експресивного забарвлення сленгової одиниці.

«Дуже поширеним видом трансформації у процесі перекладу сленгізмів є заміна частин мови, або конверсія. Часто зустрічаються випадки, коли англійські сленгові іменники і прикметники замінюються на українські дієслова. Це в основному стосується іменників з закінченням *-er*, що широко використовуються не тільки для означення осіб певної професії, а й взагалі, для означення діяча. Значення таких іменників, як правило, передається українським дієсловом» [23, с. 146]. Візьмемо до прикладу сленговий іменник *arm-twister* що має значення «*someone who uses strong persuasion*», який перекладається українською мовою як «*напосідатися*». Розглянемо цей приклад в реченні:

*I hate to seem like an **arm twister**, but I really need your help on this project.*

*Я не хотів би на тебе **напосідатися**, проте мені дійсно потрібна допомога з цим проектом.*

Ще одним цікавим прикладом в цій ситуації буде слово *eye-ropper*, значення якого *something astonishing*; українською ми його перекладемо «**приголомшливий**». Ось його приклад в реченні:

*Wow, that guy is truly an **eye-ropper**! He is so cute!*

*Цей хлопець виглядає **приголомшливо**! Він такий симпатичний!*

Часто при перекладі зниженої лексики використовується прийом антонімічного перекладу. «Це типовий приклад комплексної лексико-граматичної трансформації, у якій одночасно здійснюються модифікації лексичної та синтаксичної структур. Антонімічний переклад спирається на логічний постулат, згідно з яким заперечення будь-якого значення можна прирівняти до ствердження протилежного йому значення. Цьому відповідає формально-логічна категорія контрадикторності: А не є не-А або Не-А не є А» [2, с. 7]. Зазвичай антонімічний переклад пов'язують із заміною однієї лексеми цільової мови на її міжмовний антонім. Так, нерідко стверджувальна конструкція вихідного тексту замінюється перекладачем на її заперечну форму під час перекладу та навпаки.

Hold it! – Не рухайся!

I am not kidding! – Я серйозно говорю!

Hold on, please. – Не кладіть слухавку, будь ласка.

Stay out of here! – Не лізь!

You betcha! – Не сумнівайся!

Буквальний переклад (litteral translation) – це такий переклад, коли відтворюється буквений чи звуковий склад оригіналу. Буквальним перекладом відтворюються одиниці фонетичного та лексичного рівнів. Переважно цим засобом перекладу відтворюються власні та географічні назви, імена та реалії. До буквального перекладу відносяться: транслітерування – відтворення буквеного складу оригіналу: *Ben Franklin* - Бен Франклін (стодоларова купюра); *Suzu* - Сюзі (доларова монета). Транскрибування – відтворення звукового складу оригіналу: *loser* - лузер; *punk* - панк; *skinhead* - скінхед.

Провідним засобом перекладу в сучасній перекладацькій практиці є транскрипція зі збереженням деяких елементів транслітерації. Оскільки фонетичні та графічні системи мов значно відрізняються одна від одної, передача форми слова мови оригіналу на мову перекладу є завжди певною мірою умовною та приблизною: *absurdist* – абсурдист (автор твору абсурду); *kleptocracy* – клептократія (зłodійська еліта); *skateboarding* – скейтбордінг (катання на роликовій дошці). Для кожної пари мов розробляються правила передачі звукового складу слова мови оригіналу, зазначаються випадки збереження елементів транслітерування та традиційні виключення з правил, прийнятих на теперішній час.

При розгляді англо-українських перекладів, елементи транслітерації, що найчастіше зустрічаються при транскрибуванні, виявляються, в основному, при: 1) транслітеруванні деяких редукованих голосних та приголосних, що не вимовляються: *Dorset*-Дорсет; *Campbell* – Кемпбел.

Транслітерація — механічна передача тексту й окремих слів, які записані однією графічною системою, засобами іншої графічної системи при другорядній ролі звукової точності, тобто передача однієї писемності літерами іншої.

Транслітерація відрізняється від транскрипції, що має на меті точну фонетичну або фонологічну передачу звуків. Найкраща транслітерація така, яка дозволяє легко вернутися при потребі до оригінальної системи письма.

2) незбереженні подвійних приголосних між голосними та в кінці слів після голосних: *boss* – *бос*. 3) збереженні деяких особливостей правопису слова, які дозволяють наблизити звучання слова при перекладі до вже відомих зразків: *Hercules missile* – *ракета «Геркулес»*; *deescalation* – *деескалація*; *Columbia* – *Колумбія*.

Традиційні виключення стосуються, головним чином, перекладів імен історичних осіб та деяких географічних назв, що вже закріпилися в звичаях та в часі: *Edinburgh* – *Единбург*.

Калькування – відтворення не звукового, а комбінаторного складу слова або словосполучення, коли складові частини слова (морфеми) або фрази (лексеми) мови оригіналу перекладаються відповідними елементами мови перекладу:

air head – *порожня голова*;

bookworm – *книжний черв'як*;

pass – fail – *залік-незалік*.

Сутність калькування полягає у створенні нового слова або сталого виразу в мові перекладу, що копіює структуру вихідної лексичної одиниці. Саме так робить перекладач, коли перекладає *superpower* як наддержаву, *mass culture* як масова культура, *green revolution* як зелена революція та ін.

«У ряді випадків використання прийому калькування супроводжується зміною порядку наступності елементів лексичної одиниці, що піддається калькуванню:

land-based missile – *ракета наземного базування*;

Rapid Deployment Force – *сили швидкого реагування*.

Напівкалькування – засіб перекладу, коли один з компонентів лексичної одиниці, що перекладається, транскрибується або транслітерується, а інший – перекладається шляхом пошуку відповідного еквіваленту: *transnational* –

транснаціональний; *miniskirt* – міні-спідниця; *yellow divss* – жовта преса» [25, с. 142].

Отже, буквальний переклад відтворює комунікативно нерелевантні (формальні) елементи оригіналу. «Основною причиною використання буквального перекладу є бажання відтворити змістові елементи більш високого рівня еквівалентності, не забезпечивши передачу змісту на попередніх рівнях. У таких випадках буквальний переклад може супроводжуватися поясненнями, що розкривають дійсний зміст оригіналу» [12, с. 67].

Лексемний переклад (*verbal translation*) – дуже часто застосовується перекладачами, студентами, учнями, коли треба відтворити значення окремого слова.

Перекладацький еквівалент – це такий засіб перекладу, що відтворює зміст іншомовного оригіналу на одному з рівнів еквівалентності. Під змістом оригіналу мається на увазі вся передана інформація, яка включає як предметно-логічне (денотативне), так і конотативне значення мовних одиниць, що становлять перекладний текст, а також прагматичний потенціал тексту.

Перекладацький еквівалент використовується з метою максимального збереження змісту оригіналу при перекладі, але в кожному окремому випадку перекладу змістова близькість до оригіналу наближається до максимальної у різних ступенях та за допомогою різних засобів.

«Критерієм еквівалентності на рівні мови в певній мірі є двомовні словники, які за своєю природою не можуть враховувати суто контекстуальні, тобто мовленнєві значення слів та словосполучень. Вони встановлюють відповідності між словами двох мов лише на рівні мови, а не на рівні мовлення, не враховуючи конкретний контекст, або ж встановлюють зазначені відповідності, спираючись на типові контексти, що регулярно повторюються» [23, с. 72].

Наведемо декілька прикладів: *beef* – проблема; *bug out* – списувати; *bust* – невдаха; *clat* – помилка; *duckets* – гроші; *fress* – професор; *kill* – підсміюватися; *poor sheet* – розклад занять; *rummeled* – п'яний; *windy* – базікало.

Послідовний переклад (word-for-word translation) - такий переклад, коли кожне слово оригінального словосполучення і речення перекладається і займає те саме місце, що і в оригіналі та має той самий порядок слів. «Найчастіше послівний переклад застосовується в якості проміжної стадії в процесі пошуку оптимального варіанту перекладу. У випадку, якщо порядок слів у синтаксичній одиниці мови оригіналу і мови перекладу збігається, то такий послівний переклад є літературним» [6, с. 98].

«Підрядковий переклад (interlinear translation) - такий переклад комунікативних одиниць чи тексту, у якому сповна відтворюється зміст кожного речення і зміст кожної мовної одиниці оригіналу. Підрядковий переклад широко практикується у навчальному процесі, на міжвідомчому рівні та при перекладі інструкцій до машин та медичних препаратів» [12, с. 131].

У випадках, коли вживається нова спеціальна лексика і неможливо знайти еквівалент у мові перекладу, виникає питання, як її перекладати. Тоді застосовується описовий переклад.

Описовий переклад або експлікація – це такий переклад, коли лексична одиниця мови оригіналу замінюється словосполученням, що експлікує (описує) її значення, тобто надає більш-менш повне пояснення значення відповідної лексичної одиниці в мові перекладу.

У випадках коли сленгізми не мають безпосередніх відповідників перекладач може використати описовий метод перекладу. Та цей метод має низку недоліків, наприклад багатослівність та масивність. Тому найкраще цей спосіб використовувати лише в тих випадках, коли не має можливості вдатися до більш короткого пояснення. Наприклад:

ball-breaker – жінка, яка демонструє свою владу, принижуючи гідність чоловіків;

goldbrick – людина, яка, ухиляється від виконання своїх обов'язків;

jollop – міцний алкогольний напій;

mainline – тоненька лінія кокаїну для вдихання;

Chocolate Ecstasy – змішувати кокаїн та шоколадний порошок, а потім вдихати цю суміш.

За допомогою описового перекладу можна передати значення будь-якої лексичної одиниці, що не має еквіваленту в мові перекладу:

conservationist – поборник охорони навколишнього середовища;

whistle-stop speech – виступи кандидата в ході передвиборчої агітаційної кампанії.

Припустимо, що нам треба перекласти українською мовою сленгізм *fixer*. У цього слова є багато сленгових значень: 1) торговець наркотиками; 2) пов'язний між гангстерами та урядом. Але останнім часом у слова *fixer* з'явилося нове сленгове значення - постійний пост перед будинком консульства, учбового або іншого закладу для ведення цілодобової охорони. Неможливо його перекласти стисло, адже в українській мові відсутній аналогічний сленгізм.

Наведемо ще декілька прикладів:

divlims – контрольна робота у вузі;

nongraded – метод навчання без заліків і оцінок;

multiversity/multiuniversity – університет з безліччю факультетів, відділень, курсів, кожний з яких представляє собою автономний інститут;

mixed media – доповідь, лекція, повідомлення з використанням декількох допоміжних засобів (кіно, радіо);

false messiah – хтось або щось, що не виправдовує сподівань;

2,5 – університетський поліцейський або охоронець.

Недоліком описового перекладу є його громіздкість та багатослівність. Тому найуспішніше цей засіб перекладу використовується в тих випадках, коли можна обійтися порівняно стислим поясненням:

Car owners from the midway towns ran a shuttle service for parents visiting the children injured in the accident.

Власники автомашин з міст, що розташовані між цими двома пунктами, безперервно привозили та відвозили батьків, які навідували своїх дітей, які постраждали під час аварії.

Рідше для перекладу сленгових одиниць використовується метод цілісного перетворення. «Такий метод змінює внутрішню форму будь-якої частини мовленнєвого потоку, при цьому зовсім не змінюючи її загальний зміст. В таких випадках рівень змістової спільності між оригіналом та перекладом не вдається зберегти високим, а визначається він найчастіше ідентифікацією ситуації або метою комунікації» [7, с. 62]. Розглянемо наступні приклади:

Never mind. – *Нічого, не зважай.*

Get away! – *Хто б міг подумати?!*

No way! – *Нізащо!*

Give it a rest! – *Замовкни!*

Підводячи підсумки усьому вищесказаному, треба зазначити, що при перекладі спеціальної розмовної лексики необхідно дотримуватися, в основному, двох напрямків - або шукати аналогічну українську лексичну одиницю, що має приблизно таку ж експресивність (еквівалентний переклад), або тлумачити чи роз'яснювати значення, тобто використовувати описовий переклад.

Дуже явним є намагання укладачів словників у деяких випадках обмежуватися стилістично нейтральними варіантами, що передають лише загальний зміст. Завдання ж з пошуку в українській мові достатньо експресивних та образних відтінків сленгізмів покладається на перекладача.

«Деякі недосвідчені перекладачі, орієнтуючись на нейтральні, безжиттєві еквіваленти, уникають пошуків більш емких, точних, виразних народних виразів. Пошук належного співвідношення, як правило, забирає багато часу і якщо лексикографи і перекладачі щоразу намагатимуться знайти оптимальний варіант (для десятків тисяч найскладніших випадків), то на іншу роботу у них не вистачить часу» [20, с. 126].

Отже, можна відмітити, що при перекладі сленгу необхідно дотримуватися двох основних напрямків: пошук відповідника з приблизно однаковою експресивною здатністю, або вибір відповідника з найбільш близьким емоційним забарвленням з розмовного шару мови. При цьому велику роль відіграють «фонові знання» про сленг, тобто інформація про обставини, в яких використовується

відповідна сленгова одиниця. Таким чином, одними із найпоширеніших та найвдаліших способів перекладу сленгу є еквівалентний та варіантний відповідники, контекстуальна заміна, функціональний аналог, генералізація, конверсія, описовий метод, метод цілісного перетворення та антонімічний переклад.

2.2. Особливості перекладу сленгу з англійської на українську мову на матеріалі серіалу «Кістки»

Персонажі серіалу «Кістки» використовують багато сленгових виразів та слів. Ця кінострічка набула великої популярності серед поціновувачів детективів. От і ми не змогли залишитись осторонь цього серіалу. Переглянувши низку серій та сезонів ми виокремили, переклали та проаналізували найцікавіші, на нашу думку, приклади сленгу.

В онлайн – словнику слів та виразів англомовного сленгу Urban Dictionary ми знайшли такі визначення слова *squint*: «1) Група вчених з Інституту Джефферсона, яку агент ФБР Сілі Бут називає «ботаном»; 2) надзвичайно розумна людина, якій не вистачає соціальних навичок; 3) зневажливий термін для людей, яких стереотипно вважають людьми, які дуже ретельно вивчають речі і дивляться на інших, хто не так інтелектуально розумні» [26].

«He's got no sense of discretion that kid. Typical Squint...

У нього немає інстинкту самозбереження. Типовий ботан...» [1x01, 5:00].

«When cops get stuck, we bring in people like you. You know? Squints. You know, you squint at things.

Коли копн у глухому куті, кличуть таких, як ви – ботанів, які думають, що все знають» [1x01, 5:05].

«It's not a hypothesis, you have a dead girl and a United States Senator. This is exactly why squints belong in the lab, you guys don't know anything about the real world.

Це не гіпотеза, у вас є тільки мертва дівчина і сенатор. Саме тому ботанам місце в лабораторії. Ви нічого не тямите в реальному житті» [1x01, 28:47].

В окремих випадках на противагу зневажливим зверненням було використано синонімічні заміни:

«It's more than a feeling. Okay, that photograph is evidence just as solid as the markers you squints pick up looking at your little bones.

Ніякого передчуття. Це фото – важливіший доказ ніж ті, які ви розумники знаходите, вивчаючи кісточки» [1x02, 17:04].

«Finally, A squint with an open mind.

Нарешті, хтось із широкими поглядами» [1x03, 18:00].

Ми вважаємо досить цікавим прикладом діалог між Сілі Бутом та Енджелою Перлі-Гейтс Монтенегро, який у повній мірі розкриває суть та значення цього сленгізму:

«BOOTH: You're actually one of them.

ANGELA: One of who?

BOOTH: A squint. I mean, you look normal and you act normal, but you're actually one of them.

Бут: Ти, насправді, одна з них.

Анджела: Ти про кого?

Бут: Про ботанів. У тебе нормальний вигляд та поведінка, але насправді ти одна з них» [1x05, 14:01].

У подальших прикладах трохи зневажливий вираз «ботан», змінили на більш лояльну форму «розумниця»:

«So, you guaranteed a squint a field role in an active murder investigation.

Ти пообіцяв розумниці, що вона візьме участь у розслідуванні» [1x01, 12:02].

«You know I don't enjoy having squints on my team anymore than you like me on yours but you know we're supposed to be working together. Okay?

Присутність таких розумників радує мене не більше, ніж тебе моя, але ми мусимо працювати разом. Ясно?» [1x02, 4:27].

Прямим відповідником лексеми *soaker* є – особа що вживає алкоголь. Переглянувши відеоряд ми зрозуміли, що у серіалі подається інше контекстне значення: судмедексперти стоять біля трупу та обговорюють події з книги, яка була написана доктором Бренан, таким чином під час перекладу було використано лексичну трансформацію – заміну.

«It's not right to discuss tapping asses in front of a soaker.

Не варто обговорювати таке над скелетиком» [1x01, 9:50].

У наступному прикладі було використано прийом опущення, *crispy critter* – хрусткий хліб.

«Zach, I don't like those terms for human remains; soaker, crispy critte ...

Зак, не варто називати людські останки скелетиками» [1x01, 10:19].

Сленгізм *hell* (букв. пекло), в онлайн – словнику трактується як «1) загальний вигук, зазвичай (але не завжди), що передає невдоволення; 2) надзвичайно неприємне місце» [26]. У прикладах наведених нижче застосовано перекладацьку трансформацію вилучення:

«We sure as hell do.

Звичайно» [1x03, 09:10].

«Got the squints involved. Well, if she shoots anybody this time, I sure the hell hope it's you.

Ви залучили ботанів. Якщо вона знову когось підстрелить, сподіваюся що вас» [1x07, 21:10].

«Hey, you're a poacher man, and I sure as hell didn't see that coming either.

Хей, ти браконьєр, не знаю як я не помічав цього раніше» [1x04, 30:55].

Вдало показано поєднання адаптивного перекладу із застосуванням трансформації лексичної заміни у наступних прикладах:

«Hell, no, man. What do you think, I'm some type of idiot?

Дзуськи. Думаєте я безголовий ідіот?» [1x06, 32:40].

В цьому прикладі сленгізм *hell* (букв. пекло) було змінено на український вираз *дзуськи*, який має значення заборони.

«BRENNAN: Maybe I shouldn't carry a gun after all.

BOOTH: Hell, you can have mine.

Бренан: Може і не слід мені носити зброю.

Бут: Чорт, братимеш мою» [1x07, 39:40].

Ненормативна лексика є – одним з видів сленгу, і може бути відтворена жаргоном, табуйованою чи нецензурною лексикою, лихослів'ям, лайкою та вульгаризмами. У перекладачів під час роботи з такою лексикою часто виникає проблема передачі експресивності поданої в певному контексті вживання цієї лексики. Найкращим вирішенням цього питання буде заміна евфемізмами або адаптація.

Rat Bastard – людина, яку ненавидять чи зневажають, зазвичай, з поважної причини. Загалом це пов'язано з особистими вадами, або діями, що були вчинені всупереч людській порядності.

«Ughh. You Rat Bastard!

Ах ти ж підлий брехун!» [1x01, 16:42].

Bastard (букв. незаконнонароджений) словник сленгізмів дає наступне визначення: людина, яку вважають підлою чи нікчемною, або щось фальшиве, якщо йдеться про предмет чи якесь поняття.

«I've scanned in all the X-rays and built a 3-D model. Troy would have liked that.

Bastard.

З рентгенівських знімків я створила 3-вимірну модель. Трою це б сподобалося. Виродок» [1x07, 28:45].

«Don't worry, if that's the hammer used on Cleo Eller, he'll get arrested. A toast to getting this bastard.

Спокійно, якщо Кліо Еллер вбили цим молотом, його заарештують. Вип'єм о за те, щоб виродок попався» [1x01, 35:11].

Сленговий вираз *son of bitch* (букв. сучий син) використовується для передачі емоції гніву, розчарування чи здивування. При перекладі було використано прийом синонімічної заміни у:

«Sound like any conniving, son-of-bitch senators you know?

Який безжальний виродок з сенату міг це зробити?» [1x01, 28:28].

Сленговий вираз *Kick Your Ass* перекладається українською мовою як: «1) дати копняка; 2) задати жару; 3) дуподер; 4) надерти дупу. В цьому контексті набуває нового значення: 1) остаточно когось перемогти; 2) фізично атакувати, побити; 3) досягти успіху; 4) бути неперевершеним в чомусь або унікальним; 5) мотивувати когось; 6) відмінний чи винятковий; дивовижний.» [25] В останньому значенні фраза вживається як одне слово. Для того щоб уникнути вживання вульгаризмів у перекладі було використано трансформацію лексичної заміни:

*«Stalk me Oliver and I will **Kick. Your. Ass.***

Будеш мене переслідувати – я тебе знищу» [1x01, 34:28].

Перекладаючи наступні репліки, для збереження сенсу фрази ми використали прийом синонімічної заміни:

*«**Fill your ass up**...with lead...always a nice lyric.*

Я нашпижую тебе свинцем... проникливі рядки» [1x06, 08:03].

*«RULZ: That ain't my woman no more. I **kicked** her sorry **ass** out months ago.*

*BOOTH: What is her **sorry-ass** name?*

*Рульц: Вона більше не моя. Я **послав** її кілька місяців тому.*

Бут: Не забув як її звати?» [1x06, 17:07].

Згідно з онлайн словниками сленгізм *nut* має визначення людини, що збожеволіла чи палкого шанувальника когось чи чогось.

*«Look, you're **nuts**, ok. We get it.*

*Слухай, ти **псих**. Ми все зрозуміли»* [1x04, 38:10].

*«Yes, but is he nuts because he got a brain disease from eating human flesh or was he already **nuts** the first time he ate flesh or did he just lick his fingers after surgery.*

*Так, але він псих бо захворів, поївши людської плоті чи він вже був **психом**, коли вперше їв її, чи може він просто облизав пальці після операції.»* [1x04, 40:21].

*«BOOTH: **Bones**, you okay?*

BRENNAN: Why wouldn't I be?

*BOOTH: Because the **nutty** professor's grading your paper. What'd he give you anyway, huh? I was always happy with a **B**.*

Бут: Кістко, ти в нормі?

Бренан: А що не так?

Бут: Схиблений професор оцінив твою роботу. Що б він тобі поставив? У мене завжди була четвірка» [1x08, 23:18].

Tear it up – бути у захваті від активного статевого життя чи алкоголю, в залежності від контексту.

*«We are so gonna **tear it up** tonight.*

*Тоді, будемо **відриватися**» [1x06, 01:00].*

Wasted - п'яний як ніч (як чіп), п'янющий.

*«Bones, you are totally **wasted**.*

*Від тебе **нуль користі**» [1x06, 03:32].*

Звернімо увагу на те що, з контексту цього епізоду чітко зрозуміло, що Кістка перебуває під дією наркотиків, які випадково потрапили до її організму під час того як вони з Енджелюю знайшли мумію. І в такому випадку доцільно було б використати український відповідник «накрило». Але під час перекладу було використано прийом генералізації, завуалювавши таким чином контекстне значення сленгізму.

To inhale – вдихати тютюновий дим чи іншої «трави» (наркотичні речовини).

*«Let's just say your boss **inhaled**.*

*Просто твій бос під **кайфом**» [1x06, 03:42].*

Sucker – людина, якій легко щось нав'язати, або обвести навколо пальця.

*«That **sucker** ran me down. Tried to slam me in one of his tracks and ain't nobody do that.*

*Той **вилупок** мене не поважав. Спробував перейти мені дорогу, а цього не варто робити» [1x06, 16:41].*

В українських тлумачних словниках слову «вилупок» дається визначення особи з негативними рисами. Отже у такому випадку при перекладі було дуже вдало підібрано відповідник до сленгізму *sucker*.

Bull скорочена форма *bullshit*, яка трактується як: термін, що використовується для опису обману чи неправдивих речей та вчинків зроблених людиною.

«*That's **bull**. I made you, now you're making excuses.*

Нісенітниця. Я все бачу, ти викручуєшся» [1x06, 26:00].

Академічний тлумачний словник української мови надає такі значення слова «нісенітниця»: : «1) гарячковий стан хворої людини, що звичайно супроводжується незв'язною, невиразною, беззмістовною мовою; 2) нездійсненні мрії; 3) божевільні висловлювання, плани, що постають у хворобливій або збоченій уяві»[1].

Scumbag (букв. негідник) – «слово, яке зазвичай використовується для опису тих, хто не має реальних цілей у своєму житті. Також часто використовується для опису тих, хто схильний до злочинів, насолоджується знущаннями інших заради задоволення та розваги» [26].

«*Alright, you know, I think he did it. I think this **scumbag** bashed April Wright to death with a tyre iron.*

Я думаю, це він. Ця мерзота забила Ейпріл Райт до смерті балонним ключем» [1x07, 11:00].

Idiot Savant – «психічно дефектна людина з винятковою майстерністю або талантом у спеціальній галузі, наприклад високо розвинена здатність грати на музичних інструментах або вирішувати складні математичні задачі з великою швидкістю» [20].

«*I got something. It's not quite so **idiot savant**, but it's aggregate gravel.*

Я дещо знайшов. Не так геніально, але це дорожній гравій» [1x07, 15:35].

У вище наведеному прикладі під час перекладу для уникнення пояснення сленгового виразу було використано прийом генералізації.

Bitch (укр. сука, сучка) – «1. Самка свійського собаки, а також інших тварин родини собачих. 2. перен., вульг. Уживається як лайливе слово, перев. щодо жінки. Взагалі про підлу, нікчемну людину» [17, с. 830].

«*You shouldn't have done that, **bitch!***

Дарма ти це зробила, курва» [1x06, 02:09].

«*Probably ripping somebody else off. That girl don't care about nobody but herself. You know she got a kid? Don't care about her neither. Let her brother shoulder that. **Bitch.***

Мабуть, когось іншого оббирає. Вона не думає ні про кого, крім себе. Навіть про рідну дитину зовсім не дбає. Покинула малу на брата. Курва» [1x06, 17:23].

Перекладаючи сленгове слово *bitch* ми використали відповідник польського походження «курва». Словник польської мови тлумачить його таким чином: «1) повія; також: жінка, яка веде блудний спосіб життя; 2) прокляття; 3) про жінку; 4) про того, хто діє аморально для отримання користі» [24]. Вибір на користь польського вульгаризму було зроблено у зв'язку з тим що вираз «курва» набагато краще передає контекст епізоду.

Отже, перекладаючи вибірку сленгізмів із телевізійного серіалу «Кістки», ми виявили, що найкращим способом перекладу – є аналог. Адже він найкраще передає зміст, значення та контекст при перекладі сленгу. Проте, перед перекладачем постає проблема правильного підбору аналогу. Тоді потрібно звертати увагу на загальну ситуацію та її контекст. Якщо ж відповідного аналогу не існує в мові перекладу, то перекладачу потрібно вдаватися до синонімічних замінів та інших перекладацьких трансформацій.

2.3. Окремі складнощі при перекладі сленгізмів.

Більшість науковців вважають що, переклад англійських сленгізмів на українську мову є досить складним процесом. Нерідко основною проблемою є не вчасна кодифікація та фіксація у сучасних друкованих та онлайн словниках таких термінів та понять, або й взагалі їхня відсутність.

З іншого боку постає проблема неоднозначності перекладу у зв'язку із вульгаризацією, експресивністю та метафоричністю елементів зниженої лексики. Так англійські, як і українські сленгізми часто вирізняються своєю схожістю відповідно до їхнього першочергового значення, і в той же час відрізняються відповідно до використання у певному контексті чи своїм експресивним забарвленням.

Іншою проблемою є переклад лексики яка не має безпосередніх еквівалентів у мові перекладу, в таких випадках перекладачу варто вдаватися до пошуку вдалого

відповідника. Також як і українські сленгізми, так і англійські можуть бути схожими за своїм основним значенням, але під час перекладу можуть мати різне експресивне забарвлення чи відмінності у вживанні у певному контексті.

«Тут постає завдання відшукати не просто відповідник чи близьке за значенням слово, найголовніше – це відшукати відповідник з точним емоційно - експресивним і стилістичним забарвленням» [14, с. 215].

Науковці Я. Низенко та Н. Григоренко вважають, «перша причина труднощів адекватного перекладу нестандартних одиниць англійської мови на українську – це розходження складу лексико-семантичних груп слів, хоча в цілому напрямок лексико-семантичного варіювання слів у цих мовах збігається... Друга причина – це розбіжність прагматичних компонентів значення слів, еквівалентних за своїми основними лексико-семантичними варіантами, що спричиняє розходження результатів лексико-семантичного варіювання цих слів в англійській та українській мовах» [13].

Переважна більшість науковців перекладаючи сленг вдаються до таких широко вживаних способів: аналог, пряме включення, лексичні заміни, пошук відповідника та описовий переклад. Але дослідники Я. Низенко та Н. Григоренко рекомендують при перекладі соціально зниженої лексики використовувати такі способи: 1) вживання описового перекладу, трактування та пояснення предметно – логічного значення; 2) підбір нестандартної аналогічної одиниці експресивності.

Дослідники також уточнюють, що «коли йдеться про значення нестандартних одиниць в оригіналі, що перекладається, і про передачу їх певними одиницями мови, на яку перекладається текст, звичайно не можна не зважати на контекст, в якому вони є в оригіналі і повинні бути в перекладі» [12, с. 162].

Науковці також стверджують, що «коли йдеться про значення нестандартних одиниць в оригіналі, що перекладається, і про передачу їх певними одиницями мови, на яку перекладається текст, звичайно не можна не зважати на контекст, в якому вони є в оригіналі і повинні бути в перекладі» [13].

Зважаючи також і на те що вибірка наших сленгізмів була взята з телесеріалу, під час перекладу нам також потрібно зважати й на певну специфіку перекладу

аудіовізуальних творів. Адже наш переклад може бути використаний як для субтитрів так і для озвучки цього серіалу чи інших фільмів у яких будуть використані ці сленгізми.

«Кінопереклад більш вільний, ніж переклад художнього твору і іноді навіть наближається до «вільного» перекладу, а вільний переклад, на протигагу точному, виконується на нижчому рівні еквівалентності, ніж той, якого можливо досягти за таких умов перекладацького акту. Адекватним вільний переклад може бути, якщо він відповідає іншим нормативним вимогам перекладу і не пов'язаний з істотними втратами у переданні змісту оригіналу» [11, с. 73].

У кіноперекладі перекладачі дуже часто для досягнення адекватного перекладу, який відповідатиме всім стандартам використовують різноманітні перекладацькі трансформації. У багатьох випадках, на жаль, не вдається знайти потрібний аналог чи відповідник, що пов'язано з відсутністю таких у мові перекладу. А описовий метод є досить громіздким, що мінімізує шанси перекладача зберегти синхронність відеоряду. А це є однією з найголовніших цілей при перекладі кіно. Тут на допомогу приходять граматична трансформація вилучення.

Вилучення – це трансформація, в результаті якої під час перекладу деякі слова, частини речення вилучаються. Це є результатом відмінних один від одного принципів побудови англійських та українських речень. Розглянемо приклад:

*«Got the squints involved. Well, if she shoots anybody this time, I sure the **hell** hope it's you.*

Ви залучили ботанів. Якщо вона знову когось підстрелить, сподіваюся що вас» [1x07, 21:10].

Під час перекладу цієї репліки було вирішено вилучити сленгізм *hell*, так як для його адекватного перекладу та збереження емоційної забарвленості та контексту, потрібно було б вжити декілька слів. А це порушувало б синхронність відеоряду.

«Вільний переклад містить такі прийоми як онаціональнення, перенесення (локалізація), осучаснення, ідейну трансформацію. Під час перекладу кінофільмів

ці прийоми часто виступають єдиними можливими засобами адекватної передачі змісту кінотвору. Як правило, це пов'язують з тим, що під час дубляжу необхідна певна ступінь синхронності, збіг руху губ акторів і перекладених реплік. Особливу складність становить так званий ліпсінк-переклад (англ. Lip Sync), тобто повна синхронізація зображення зі звуковим рядом» [11, с. 131]. Під час перекладу соціально зниженої лексики взятої з кінофільмів перекладачу потрібно бути вкрай уважним та звернути увагу на низку факторів, а саме: лексичні труднощі, фонетична відповідність та граматичні проблеми.

«Найбільші труднощі при перекладі сленгових одиниць як з іноземної мови на мову перекладу, так і навпаки, полягають в тому, що сленг, особливо молодіжний, є найрухомішим шаром лексики й жоден словник нових слів не в змозі наздогнати розвиток мови в цій сфері. До того ж, багато лексичних одиниць сленгу дуже недовговічні та швидко виходять з вживання. Словники їх просто не встигають зареєструвати. Таким чином, найбільша складність у роботі зі сленгом – знаходження сучасних еквівалентів» [5, с. 23].

Найчастіше перекладачі вдаються до перекладу за допомогою аналогу. Цей метод дуже простий та зручний у використанні, а найголовніше він, як правило задовольняє переважну більшість критеріїв якими перекладачі керуються під час перекладу. Проте при використанні цього методу постає проблема відсутності аналогу в мові перекладу. Розглянемо приклад:

«...*listening to this asshole talk*
...слухати, що говорить цей **мудак**» [1x07, 21:10].

У вище наведеному прикладі ми змогли дуже вдало підібрати український аналог. Який чудово передає емоційне забарвлення та значення сленгізму.

«Під час перекладу кіно перекладач часто змушений скорочувати вихідний текст, трансформуючи його так, щоб кінцевий варіант збігався з відеорядом. Для забезпечення синхронності найбільш часто вживаним перекладацьким прийомом є синтаксичне уподібнення (нульова трансформація). Така трансформація використовується у випадках, коли і в мові оригіналу і в мові перекладу існують паралельні синтаксичні структури. Синтаксичне уподібнення може призводити до

повної відповідності кількох мовних одиниць та порядку їх розташування в оригіналі та перекладі» [12, с. 46].

До прикладу розглянемо сленговий вираз *idiot savant*, що тлумачиться як людина з не стабільною нервовою системою проте з винятковим хистом у певній галузі. Беручи до уваги те що нам потрібно підібрати таку трансформацію щоб зберегти синхронність відеоряду, перекладаючи наступну репліку ми не можемо вдатися до описового методу перекладу.

*«I got something. It's not quite so **idiot savant**, but it's aggregate gravel»* [1x07, 15:35].

В цьому випадку аналогу в українській мові не знайшлося. Тому досить вдалим варіантом буде використання способу генералізації. Адже в такому випадку буде збережено синхронність та значення в полі контексту. Єдиною втратою при використанні такого методу буде емоційне забарвлення та експресивність. Нажаль зберегти їх не вдасться. Отже, переклад цієї репліки буде таким:

*«Я децю знайшов. Не так **геніально**, але це дорожній гравій»* [1x07, 15:35].

Розглянемо ще один приклад: сленгізм *zonk out* – означає зійти з розуму від втоми чи перенавантаження. При перекладі цього виразу найкраще буде вдатися до пошуку аналогу. В українській мові є влучний вислів «здуріти», який задовольняє всі критерії одночасно. Зберігається експресивність, емоційне забарвлення, чудово передається значення та контекст ситуації, а також що не є мало важливим зберігається синхронність відеоряду.

Отже, беручи до уваги те, що під час дубляжу необхідна певна ступінь синхронності, збіг руху губ акторів і перекладених реплік, перекладач змушений скорочувати вихідний текст, трансформуючи його так, щоб кінцевий варіант збігався з відеорядом. Для цього перекладач найчастіше використовує граматичну трансформацію вилучення лексичних одиниць, адже у більшості випадків репліки мови оригіналу будуть довшими за репліки мови перекладу, якщо здійснювати переклад із максимальним збереженням усіх складових (сміслових, граматичних, фонетичних), що пов'язано із різною граматичною та фонетичною організацією обох мов.

Висновки до Розділу 2

У другому розділі ми розглянули основні способи перекладу сленгізмів. Виявлено що при перекладі сленгу найчастіше фахівцями застосовується описовий метод, функціональний аналог, синонімічна заміна, конверсія та антонімічний переклад.

Проаналізовано основні способи перекладу сленгізмів на матеріалі серіалу «Кістки». Виявлено що найоптимальнішими способами перекладу є аналог та пошук еквівалентного відповідника. При використанні цього методу повністю зберігається емоційна забарвленість та зміст сленгу. Незважаючи, на те що часто передача сленгу виконується за допомогою різних образів, що пов'язано із різницею культури та менталітету в мові оригіналу та в мові перекладу.

Виявлено що під час перекладу сленгу перекладач стикається з низкою проблем а саме: є не вчасна кодифікація та фіксація у сучасних друкованих та онлайн словниках цих термінів та понять, або й взагалі їхня відсутність; проблема неоднозначності перекладу у зв'язку із вульгаризацією, експресивністю та метафоричністю елементів зниженої лексики, а також з проблемою пошуку та підбору відповідника в мові перекладу.

Особливості перекладу будь-яких фільмів з будь-якої мови та будь-якого жанру полягають у тому, що крім завдань перекладу власне тексту з урахуванням культурних та мовних відмінностей, перекладач повинен приділяти особливу увагу довжині реплік та встановленню так званих часових обмежень, що значно ускладнює роботу перекладача, та обмежує його можливості. Адже до завдань збереження образності, змісту і стилістичної функції сленгізму, додається ще й збереження синхронності, фонетичної відповідності та емоційного забарвлення. Отже, зважаючи на всі вище згадані критерії, найбільш оптимальним способом перекладу, що їх задовольняє, є аналог.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

На початку ХІХ століття в англійській лексикографії з'явився новий термін який швидко увійшов у користування і набув широкого вжитку серед лексикографів. Цим терміном позначали слова які на їхню думку не відносились до літературних одиниць англійської мови. Термін отримав назву сленг. Походження цього терміну точно не встановлено, тому це питання продовжує викликати дискусії серед науковців, щодо його визначення, характерних рис, особливостей та відмінностей від жаргону, аргю, тощо.

Дослідивши різні наукові роботи та думки вчених ми дійшли висновку що сленг – це різновид розмовної мови який вважається нижчим від рівня стандартного мовлення і складається із нових слів, або таких що набули нового значення у певному контексті.

Описано семантичну класифікацію сленгізмів: існуюче слово, яке набуло нового значення; творення нового слова; скорочення \ аббревіації; розділові знаки, великі літери та інші символи; звуконаслідувальні або стилізовані варіанти написання; прямі запити; «мова еліти»; флейм (війна слів). Проаналізовано основні способи творення сленгу, а саме скорочення, заміна значення, морфологічний словотвір та словоскладання.

Розглянуто основні способи передачі англійської сленгової лексики українською мовою. Визначено, що найбільш використовуваними способами є еквівалентний та варіантний відповідники, функціональний аналог, описовий метод, метод цілісного перетворення та антонімічний переклад.

Виявлено основні труднощі з якими стикається перекладач при перекладі соціально зниженої лексики: не вчасна кодифікація та фіксація у сучасних друкованих та онлайн словниках цих термінів та понять, або й взагалі їхня відсутність; проблема неоднозначності перекладу у зв'язку із вульгаризацією, експресивністю та метафоричністю елементів зниженої лексики, а також з проблемою пошуку та підбору відповідника в мові перекладу

У роботі було проаналізовано близько 100 сленгових виразів, що були використані у телесеріалі «Кістки», а також особливості їхнього перекладу. Ми з'ясували, що при перекладі сленгу були використані різні перекладацькі прийоми. Результати дослідження доводять, що перекладачі вдаються переважно до описового перекладу 45% та аналогу 23% при відтворенні сленгових одиниць. Пошук еквівалентного та варіантного відповідників застосовувався при перекладі 12% сленгових лексем. Генералізація як спосіб перекладу було вжито для відтворення 10% матеріалу. Конверсія, цілісне перетворення та контекстуальну заміну було застосовано для перекладу інших 10% сленгізмів. Використання саме цих прийомів перекладу допомогло найбільш успішно відтворити оригінальний авторський задум.

На сучасному етапі розвитку мов сленг є одним з головних джерел поповнення словникового складу сленгу. Елементи сленгу або швидко зникають, або входять в молодіжну мову. Запозичення слів та словосполучень сленгу і жаргонів у літературну лексику зумовлюється насамперед необхідністю поповнення експресивних засобів. Більшість одиниць сленгу і жаргонів - це літературні одиниці, які здобули специфічні значення, тому запозичення з нелітературних підсистем в багатьох випадках веде до появи семантичних неологізмів.

Проаналізований матеріал дає підстави стверджувати, що переклад сленгізмів є досить складним враховуючи специфіку перекладу самого сленгу та особливості його відтворення у кіно, проте малодослідженим питанням. Зважаючи на те що наше дослідження базується на матеріалі серіалу, нам також потрібно брати до уваги й специфіку кіноперекладу. Тому варто наголосити, що володіння певною теоретичною базою має істотне значення у процесі перекладу сленгових одиниць у сфері кіно, а отже продовження досліджень на цю тему є вкрай актуальним.

Виконане дослідження є перспективним, оскільки проаналізований матеріал, а саме сленг як об'єкт лінгвістичного та перекладацького дослідження може бути

використаний для подальшого наукового вивчення особливостей функціонування сленгу в різних сферах та способи його перекладу українською мовою.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрусяк І. В. Англійські неологізми кінця ХХ століття як складова мовної картини світу: Автореф. дис. канд. філол. наук. Київ. 2003. 15 с.
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2004. 344 с.
3. Бик І. С. Теорія і практика перекладу III-IV (англійська мова). URL: <https://intrel.lnu.edu.ua/course/teoriya-i-praktyka-perekladu>.
4. Божко Я. Ю. Соціолінгвістичний аспект сленгової лексики американського варіанту англійської мови. Запорізький національний університет. 2017. с. 192.
5. Бондаренко К.Л. Лінгвокультурні особливості українського та англійського сленгу: Автореф. дис. канд. філол. наук: 10.02.17 // Донецький національний університет. Донецьк. 2007. 20с.
6. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. - «Нова книга», 2013. - 184 с.
7. Зацний Ю.А. Розвиток словникового складу сучасної англійської мови. - Запоріжжя: Запорізький держ. ун-т., 2001. - 430 с.
8. Клименко О.Л. Поповнення словникового складу англійської мови з нелітературних підсистем: Автореф. дис. канд. філол. наук. Харків. 2000. 20 с.
9. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник / І. В. Корунець. Вінниця: Нова Книга, 2001. 448 с.
10. Лукьянова Т. Г. Основи англо-українського кіноперекладу: навчальний посібник для студентів 4 курсу освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» денної форми навчання факультету іноземних мов. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 145 с.
11. Лукьянова Т. Г. Теоретичні аспекти кіноперекладу з англійської на українську. <https://core.ac.uk/>

12. Низенко Я., Григоренко Н. Основні труднощі адекватного перекладу нестандартної лексики англійської мови. URL: http://www.rusnauka.com/16_NPRT_2012/Philologia/6_111668.doc..htm.
13. Потятинник У.О. Соціолінгвістичні та прагмастилістичні аспекти функціонування сленгової лексики (на матеріалах періодики США): Автореф. дис. канд. філол. наук: 10.02.04. Львів. 2003. - 246 с.
14. Руденко М. Ю. Арго, жаргон і сленг у європейському й американському мовознавстві: історія і сучасний стан дослідження: дис. канд. філ. наук. Руденко М. Ю. Слов'янськ. 2019. 270 с.
15. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації. Черкаси: Видавництво Чабаненко Ю. А., 2011. 350 с.
16. Ставицька Л. О. про історію дослідження арго, жаргону та сленгу. Бойко М. Ю. Система і структура східнослов'янських мов. 2014. Вип. 7. С. 33-41.
17. Antrushyna H.V., Afanaseva O.V., Morozova N.N. Leksykologiya anhlyiskoho yazyka. M.: Drofa, 2000. 208 s.
18. Khasanova Ye.V. Ob istochnikakh i sposobakh obrazovaniya shkolnogo i studencheskogo slenga (na materiale angl. yaz.) / Ye.V. Khasanova // Russkaya i sopostavitelnaya filologiya. 2002. №2. S. 57–59
19. Shveitser A. D. Sotsialnaya differentsiatsiya angliiskogo yazika v SShA / A. D. Shveitser. M.: Nauka, 2002. 213 s.
20. Skrebnev Yu.M., Kuznets M.D. Stilistika angliiskogo yazika. Leningrad: Raduga, 2000. 324 s.
21. Zhirmunskii V.M. Natsionalnii yazyk i sotsialnie dialekti. L.: Khudozh. lit., 2004. 216 s.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

22. Академічний тлумачний словник української мови Київ. 2010. [Електронний ресурс]. URL: <http://sum.in.ua/s/vylupok>
23. Словник української мови: в 11 томах. .Том 9, 2002. 830 с. [Електронний ресурс]. URL: <http://sum.in.ua/s/suka>

- 24.Dictionary.com [Електронний ресурс]. URL: <https://www.dictionary.com/browse/idiot-savant>
- 25.The Free Dictionary by Farlex [Електронний ресурс]. URL: <https://idioms.thefreedictionary.com/Kick+Your+Ass>
- 26.Słownik języka polskiego PWN. [Електронний ресурс]. URL: https://sjp.pwn.pl/slowniki/kurwa.html?utm_source=TradeTracker&utm_medium=display
- 27.Urban Dictionary. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=urbandictionary>

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

- 28.<https://kinogo.biz/9203-kosti-bones-1.html>